

MÁME VELKOU ŠANCI JAKO JEDEN REGION

Rozhovor se starostou Bavorské Železné Rudy Thomasem Müllerem

Pane starosto, jak se rozvíjí spolupráce obou příhraničních měst a na co jste zvlášť hrdý?

Obzvlášť hrdý jsem na hraniční nádraží Alžbětín-Bayerisch Eisenstein, jehož středem probíhá státní hranice. A těší mne, že v srpnu začaly práce na tomto nádraží na německé straně. Do stavby bude investováno 5,2 milionu Eur. Tradiční Železnorudské slavnosti ukázaly, že naše dvě obce jsou úzce propojené. Přátelství, partnerství a společně slavit - to je ono! A já bych si ještě přál, aby se lidé opravdu zamysleli nad vývojem našeho společného údolí. Osobně si myslím, že máme velkou šanci jako jeden region. Obě obce leží v trojúhelníku plném zážitků. Rekreatant, který přijde do Železné Rudy, má šanci zažít něco i v Bavorské Rudě. Pakliže je ubytován v Bavorské Rudě, má samozřejmě možnost poznat i Železnou Rudu. To je první strana trojúhelníku. Druhá je symbolizována našimi vrcholy - jde zejména o Špičák a Velký Javor. Pak přijde třetí strana zážitkového trojúhelníku a to je Národní park Bavorský les a Národní park Šumava. A velmi apeluji na to, aby se zohledňovalo, že by příroda v nich měla být ponechána sama sobě. A pakliže si ještě prohlédneme náš trojúhelník jakoby

z ptáčích perspektivy, zjistíme, že leží uprostřed regionu s pěti jezery. Žijeme vlastně v regionu, kde je možno provozovat dobrý turismus.

V Bavorské Rudě skončilo tradiční řeznictví, samoobsluha Edeka a další. Podaří se dostat zpět slávu Bavorské Rudy do dob před pádem železné opony? Jedná se o útlum turistického ruchu?

V Bavorské Rudě není žádný útlum turismu, víceméně se pohybujeme kolem starého standardu. Co se týká obchodů, to je napínavá story. Momentálně jsme 1. srpna otevřeli tzv. vesnický obchod vedle drogerie

Schlecker. Tím získávám třetí funkci. První je starosta Bavorské Rudy tak říkajíc na malý úvazek, druhá je v jedné ekologické společnosti a třetí moje funkce je od 1. srpna v předsednictví vesnického obchodu. Náš vesnický obchod by měl mít v sortimentu produkty místní. Jeden výrobek ze Šumavy bych velice rád u nás také propagoval a prodával - železnorudské pivo z horského pivovaru Belveder.

Jak to vypadá s bazénem na samé státní hranici, kde se čeští návštěvníci koupali ještě v devadesátých letech? Bude jeho provoz obnoven? A co Klinika pro matku a dítě, postavená v devadesátých letech? Říkalo se, že do obce přivede klienty a lékaře z celého Německa a dá rozvoji obce nový směr.

Bazén leží na místě, které by mohlo představovat srdce železnorudského údolí. Obec Bavorská Ruda se svými tisíci obyvateli si už nikdy nebude moci dovolit bazén tohoto typu. Ale možná právě tím, že bychom na tomto místě dostali určitou šanci, aby zde fungovalo ono srdce se dvěma komorami, snad by se zde dal realizovat nějaký větší projekt a zbudovat něco v souvislosti i třeba s bývalou celnicí v Alžbětíně. (Pokračování na str. 2)

Volby se blíží

O informace k průběhu voleb do zastupitelstev obcí jsme požádali vedoucí správního odboru městského úřadu. (Informace najdete též na str. 2)

Kde budeme volit?

Na Železnorudsku tradičně na třech místech; v Železné Rudě (spolu s Alžbětínem, Debrníkem, Pancířem) v budově městského úřadu. Na Špičáku v budově Horské služby. A v Hojsově Stráži v hasičské zbrojnici.

Již byly jmenovány volební komise i zapisovatelé. Přesné informace o nich jsou k dispozici na úředních deskách a webových

stránkách města.

Volby proběhnou v pátek 15. října 2010 od 14.00 hodin do 22.00 hodin a v sobotu 16. října 2010 od 8.00 do 14.00 hodin.

Kdo může volit?

Každý občan České republiky, který alespoň druhý den voleb dosáhne věku 18 let a je v den voleb v obci přihlášen k trvalému pobytu. Voličem je podle mezinárodních smluv i občan jiného státu, který nejpozději druhý den voleb dosáhl věku 18 let a je v den voleb v této obci přihlášen k trvalému pobytu. Občané členských států EU mají právo hlasovat, pokud požádali o zápis do dodatku stálého seznamu voličů a splňují podmínky k tomuto zápisu.

Co vzít sebou?

Platný občanský průkaz nebo cestovní pas. Jde-li o cizince, prokáže ve volební místnosti státní občanství státu, jehož občané

jsou oprávněni volit na území České republiky průkazem o povolení k pobytu. Nebude-li mít volič některý z dokladů, bude mu volba znemožněna.

Kdy je hlasování neplatné?

Pokud volič neoznačí na hlasovacím lístku ani volební stranu, ani žádného kandidáta, hlasovací lístek nevloží do úřední obálky, hlasovací lístek přetrhne nebo vloží do úřední obálky několik hlasovacích lístků, je jeho hlas neplatný.

S voličem, který nemůže sám upravit hlasovací lístek pro tělesnou vadu, anebo nemůže číst nebo psát, může být v prostoru určeném pro úpravu hlasovacích lístků přítomen jiný volič, nikoliv však člen okrskové volební komise, a hlasovací lístek za něho upravit a vložit do úřední obálky, popřípadě i úřední obálku vložit do volební schránky.

VOLBY

A jak budou hlasovat nemocní?

Volič může požádat ze závažných, zejména zdravotních důvodů obecní úřad o to, aby mohl hlasovat mimo volební místnost. V takovém případě vyše okrsková volební komise k voliči dva členy s přenosnou volební schránkou. Při hlasování postupují členové okrskové volební komise tak, aby byla zachována tajnost hlasování.

V současnosti není možné v případě voleb do zastupitelstev obcí volit na voličské průkazy ani není možné hlasovat předem do úschovy nebo korespondenčním způsobem.

Jak se počítají odevzdané hlasy?

Při označení pouze jedné strany se hlas započte každému kandidátu strany v pořadí od prvního dále až do pořadového čísla podle toho, kolik členů zastupitelstva se volí. Při označení jedné strany a navíc jejích jednotlivých kandidátů se hlas započte každému kandidátu v pořadí od prvního dále. K původnímu označení jednotlivých kandidátů této strany se nepřihlíží. Označení jedné strany a navíc kandidátů jiných stran se hlas započte napřed každému jednotlivě označenému kandidátu ostatních stran a dále kandidátům označené strany v pořadí. Při výběru pouze jednotlivých kandidátů (nikoliv stran) z různých kandidátních listin, se hlas započte každému označenému kandidátovi.

Všechny další dotazy zodpoví na telefonu 724053791 Caroline Zahradníková, vedoucí správního odboru, MěÚ Železná Ruda. Podle informací Caroline Zahradníkové Věra Drahorádová

Slavnostně do práce

Škola začala 1. září slavnostně. Významná událost tento den byla zejména u prvňáčků a devťáků - ti první dělají významný krok ve svém životě. Pro ty druhé začíná poslední rok v naší devítiletce. Pro jedny začíná devět let, pro druhé končí. Těšily se obě třídy. Prvňáčky přivítal starosta Michal Šneberger, který popřál dětem, rodičům a paní učitelce Haně Fischerové hodně radostných chvil. V ostatních třídách proběhl začátek školního roku jako obvyklé povídání o prázdninách a připomenutím práv a povinností školáků. V osmé třídě se žáci přivítali s novou třídní učitelkou Michaelou Veselou. Je to jedna z mála absolventek železnorudské školy, které se po vystudování vrátili do rodné školy. Všem ředitel Ctirad Drahorádo popřál mnoho radosti a úspěchů v novém školním roce. (vedra)

FOTOGRAFIE
NÁRODNÍCH PARKŮ USA

VÝSTAVA FOTOGRAFIÍ
VÁCLAVA CHABRA JE
INSTALOVÁNA V PRÍZEMÍ
ZÁKLADNÍ ŠKOLY.

MÁME VELKOU ŠANCI ...

(Pokračování ze str. 1) Starosta neodpověděl na otázku týkající se Kliniky pro matku a dítě. Je nyní prázdná, nefunguje, protože jsou tu nejasné vlastnické poměry a její provoz je příliš drahý. Kliniky vlastní rada fyzických i právnických osob, které se zatím neshodly, jak budovu s pokoji a konferenčními prostory dál využívat. Není také jasné, nakolik se bude angažovat bývalý majitel a provozovatel kliniky. Před několika lety se uvažovalo o moderním Domu pro seniory. Pan Wolfgang Stich, bývalý šéf Domu pro seniory Caritas ve Zwieselu, už v tomto smyslu oznámil konkrétní projekt. Z toho ale sešlo. Kvůli složitým vlastnickým poměrům nevznikl také nový plán na využití budovy. Patrně během září přijde Klinika pro matku a dítě do dražby a bude rozprodána po částech. Pozn.red.)

Lesy na hraničním hřebeni prosychají. Národní park Bavorský les usiluje o to, aby se tu přestalo zasahovat proti kůrovci. Pokud se tak stane, lesy uschnou jako v části Luzný - Roklan. Jaký je k tomu postoj bavorských obcí? A jak se na to díváte z hlediska vašeho angažmá pro ekologickou organizaci Bund Naturschutz.

Já na sto procent stojím za myšlenkou národního parku. Musíme být odvážní, abychom dokázali akceptovat, že příroda má jiné zákony než člověk. A zcela jasně vycházím z toho, že NP Bavorský les a NP Šumava budou chtít být společně mezinárodně uznávané. To znamená, že na bavorské straně od roku 2027 bude 75 procent plochy parku přenecháno přírodě. My lidé se musíme naučit, že příroda si umí poradit sama! Já sám jsem kromě již tři jmenovaných funkcí ještě průvodcem Národním parkem Bavorský les. V průměru provádím na padesát skupin ročně a návštěvníci jsou nadšení z pohledu na tento přírodní jev. To mě inspirovalo ke sloganu "Divočina, divokost - to je zábava!" A ještě krátce ke kůrovci. V lese není ničím jiným než dřevorubec. Zbavuje starý strom života, aby nový stromček mohl vyrůst a měl budoucnost. K lesu patří malé stromčky, vzrostlé stromy i mrtvé stromy. Veřejná média mají velkou zodpovědnost, aby předala správně poselství, že nelze vše obětovat hospodářským cílům a komerci, nýbrž je nutno se i někdy stát bojovníkem za přírodu.

Je pravda, že domy a penziony v Bavorské Rudě stále častěji kupují čeští podnikatelé?

To mohu potvrdit. Logicky máme tím pádem i stále více českých obyvatel. Jsou samozřejmě srdečně vítáni. Vyvíjejí se přátelské vztahy mezi starousedlíky a příchozími z české strany. A velice mě těší, že máme asi pět českých dětí v základní škole a jsou svým způsobem

báječnými vyslanci své země. Tyto děti jsou určitými semínky, která vyrostou a budou nás naplňovat. Na německé straně bojujeme s útlumem přírůstku obyvatel a tím pádem se velice těšíme z každého českého obyvatele, který k nám přijde, a každého českého dítěte. Všichni jsou u nás velice srdečně vítáni.

Co se v Bavorské Rudě bude v dohledné době měnit, jaké akce plánujete?

Největším projektem je výstavba haly Arberland, nedávno otevřená vedle hlavní silnice na Zwiesel. V této hale je místo pro 400 návštěvníků a velice se těším, že v listopadu zde bude mezinárodní kongres s českými účastníky na téma turismus. Velice se těším i na kulturní akce s přeshraničním charakterem a účastí a velice doufám, že se do toho zapojí i kulturní sdružení Über d' Grenz (Přes hranici).

A teď k tématu revitalizace jádra naší obce. Podařilo se nám zbourat jednu ruinu, veliký hotel, a naše obec znovu vypadá uspořádaně. Dalším projektem je i hraniční nádraží Alzbettin-Bayerisch Eisenstein. Jsem přesvědčen, že železnorudské údolí je výborným místem i pro hosty a rekreanty jednodenní. Zde se dá prožít krásný den. Například výletem sedačkou na Pancíř, nebo Lanové centrum u nádraží, nebo pěknou procházkou Šumavou, která skončí na Belvederu u místního piva, ale pak i třeba přes hraniční nádraží do Localbahnmusea (Muzeum lokální dráhy) k našemu parku pro turisty, potom do místa zvaného Schwellhäusl. A nemáte-li úplně dost, uspořádáme v naší nové hale Arberland bavorsko-český večer.

Jak jsou na tom podnikatelé v Bavorské Rudě? Přibývají jich?

Starousedlíků je méně, ale přicházejí noví podnikatelé, zejména v odvětví turismu a jsou to obzvláště podnikatelé právě z české strany. A já spolu se starostou Železné Rudy Michalem Šnebergrem máme radost, že s každým novým podnikatelem dosáhneme snáze našeho cíle vytvoření turistického centra regionu. A něco důležitého mě napadá a sice, že my tu nechceme vybudování hlavní silnice spojující Plzeň s bavorskou stranou. Ta silnice by mohla zůstat, jaká je, možná trochu zlepšit její kvalitu. Jako starosta jsem bojovníkem za železnorudské údolí, za oba národní parky, a také bojovníkem proti rozšíření silnice. A chci apelovat, abychom se v tomto regionu scházeli, organizovali přeshraniční akce a přemýšleli o tom, co je to správné, dobré a co nám nejvíc prospěje.

Rozhovor pro ŽZ připravila redakce a Hana Sádliková. Fotografie na str. 1: Thomas Müller na Železnorudských slavnostech.

Cena rostla jen o inflaci

Již jednou jsme se zamýšleli nad fungováním vodohospodářské infrastruktury našeho města, vývojem cen vodného a stočného od roku 1953 do současné doby a nad kroky, které pro nás v této oblasti radnice dělá.

Chci toto téma opět otevřít. V současnosti se předpokládá nárůst cen elektřiny, plynu nebo tepla, a bude se bezpochyby řešit i kapitola vodního hospodářství. Co bylo vlastně za uplynulé volební období zastupitelstvem v této oblasti, vykonáno?

Ztráty se vyrovnaly z rozpočtu

Předně vás všechny chci ujistit, že vodohospodářské infrastruktury je ze strany radnice věnována velká pozornost. Pravidelně a bez zbytečných odkladů jsou řešeny vzniklé technické a ekonomické problémy. A to tak, že provedená opatření my, občané města, postřehneme minimálně, nebo vůbec nepostřehneme. Jako příklad mohu uvést rok 2009. V tomto roce na ekonomickou světovou krizi zareagovala radnice v rámci svých možností tak, že ceny stanovené pro období roku 2009 nebyly navyšovány a to i s vědomím, že se bude muset ztráta z vodohospodářského provozu vyrovnat z městského rozpočtu. Tímto krokem vyšla radnice vstříc svým spoluobčanům, aby více nenavyšovala jejich osobní výdaje. Podotýkám, že se jednalo o opatření, ke kterému radnice přistoupila jako jedna z mála v republice.

Je pravdou, že pro rok 2010 došlo k mírnému navýšení cen vodného a stočného. K tomu museli zastupitelé přistoupit kvůli několika zásadním důvodům. Největší vliv mají nadále výrazné propady ve spotřebě vody a následné využití stoky z důvodu poklesu ubytovaných hostů a též snížení počtu trvale žijících obyvatel v našem městě. Druhým důležitým faktem je

platná legislativa, která nařizuje každé samosprávě /městu, obci/ zajistit samofinancování vodohospodářské infrastruktury. Z prostředků, které radnice vybere ve formě nájmu, by se měli hradit veškeré investice vkládané do vodovodů a kanalizací. Opět s vědomím, že případné další náklady na obnovu vodohospodářské infrastruktury by výrazně navýšily ceny vodného a stočného. Přesto bylo rozhodnuto navýšit ceny pouze částečně, pouze ve výši očekávané inflace.

Město šetří kapsu občanů

Investice menšího rozsahu, jež jsou vynakládány na řádný chod zařízení ve vlastnictví města, jsou též hrazeny z rozpočtu města, čili opět bez přímého dopadu na občana. Za velice pozitivní považuji i přijetí půjčky na financování vodohospodářské infrastruktury, která významným způsobem pomohla vyřešit problémy v této rozpočtové kapitole. Půjčka byla poskytnuta v roce 2007 za výhodných podmínek a ke konci letošního roku bude řádně splacena. Tím se uvolní další prostředky, které bude možno do vody a stoky v budoucnosti vkládat. Uvedeným přehledem jsem se pokusil představit sice základní, ale podstatné kroky, které město v minulosti i v současnosti činí.

Litr vody za pět haléřů

Dovolím si ještě úvahu. Všichni víme, kolik platíme za telefon. Určitě víme, kolik platíme za plyn a za elektřinu. Ale nejsme si jisti, že cena vody je oproti těmto energiím výrazně nižší. Cena za kubík vody se republikově pohybuje v rozmezí 50 - 60 korun. To je cena za kubík, tedy za tisíc litrů vody, nikoliv za sto litrů, jak si někteří mylně myslí. Litr vody tedy stojí pouze zhruba pět haléřů. Mnoho lidí si myslí, že voda nikomu nepatří a měla by být zadarmo. Ano, voda je veřejná věc. Patří státu, městům a obcím,

nikoliv firmám. Je potřeba si však uvědomit, že to, co odběratel platí v účtech za vodné a stočné, není cena vody jako takové, ale cena za služby spojené s rozvodem vody – tedy cena za údržbu potrubí a zařízení, za nákup surové vody, za elektrickou energii, za čištění vody atd. Dále musím zmínit, že evropská politika v oblasti ochrany a správy vod vymezuje kvalitativní i kvantitativní požadavky na nakládání s vodou. V oblasti čištění odpadních vod stanovuje dokonce vybavenost a technologické zařízení jednotlivých staveb a při nesplnění některých povinností následují značné sankce. Obnova vodohospodářské infrastruktury je podstatná také z hlediska splnění norem na kvalitu pitné vody, které jsou rovněž stanoveny evropskou směrnicí.

Svou úvahu Vám předkládám pro maximální a objektivní informovanost a současně jako argument proti populistickým slibům garance nesmyslně nízkých cen vodného a stočného pro další volební období. Samozřejmostí je, že kalkulace cen jsou předkládány na základě určitých zákonů stanovených zásad. Jak jsem v úvodu tohoto článku zmínil, uvedenými fakty chci přispět k rozšíření povědomí všech našich spoluobčanů o tom, že pro ekonomický vývoj hospodaření s pitnou a čištěnou vodou byla, je a nadále bude ze strany radnice věnován patřičná pozornost.

Pro informaci ceny vodného a stočného v okolních obcích:

Město/obec	Vodné bez DPH	Stočné s DPH
<i>Železná Ruda</i>	19,78	21,32
Běšiny	22,56	X
Cervení Poříčí	32,0	X
Janovice nad Úhlavou	24,10	24,96
Plánice	28,00	19,30
Klatovy	26,31	22,12

Informaci připravil Jiří Kvapil, člen zastupitelstva města

Hrály nám housle z roku 1726

15. srpna nabídla Společnost Hojsova Stráž zájemcům kulturní událost roku. Totiž koncert Václava Hudečka, který byl hostem každoročně v Hojsovcích vystupujícího souboru Pellant Collegium. Posluchačům předvedli Vivaldiho Čtyři roční doby. Pro ŽŽ jsem Václava Hudečka požádala o několik odpovědí.

Je Vivaldi Váš nejoblíbenější autor?

Je tolik krásné hudby a tolik skvělých skladatelů, že se těžko vybírá jen jeden. A proto mohu odpovědět pouze tak, že Vivaldi patří mezi mé oblíbené autory.

Jak dlouho trvalo nastudování Čtyř ročních dob?

Máte-li na mysli to, jak dlouho jsem skladbu studoval sám, tak to už si přesně nepamatuji. Připravuji totiž většinou víc věcí najednou a dále opakuji již věci

nastudované, které hrají na koncertech. Takže přesnou informaci vám dát nemohu. Máte-li však na mysli zkoušení s orchestrem, většinou jsou na koncert dvě zkoušky s tím, že orchestry a sólisté pracují nejdříve sami a potom teprve se sejdou všichni.

Jaké housle jsme na koncertu v Hojsovcích Stráži slyšeli?

Nástroj postavil v roce 1726 italský houslař Josef Guarnerius del Gesù.

Jak se udržujete v kondici, když sportování s houslovou hrou nejde příliš dohromady?

Chodíme se ženou hodně na procházky do přírody a kdykoliv máme možnost si zaplavat, tak tak učiníme.

Kolik žáků bývá na Vašich kursech v Luhačovicích? Je počet zájemců větší

než kapacita kursů a přijíždějí i žáci ze zahraničí?

Mohu přijmout pouze 18 studentů, takže je samozřejmě zájemců mnohonásobně víc. I když jsme měli v minulých ročnících studenty z Německa, Finska, Slovenska a dalších zemí, dávám přednost studentům českým. Zatím je jich stále víc než dost a vzhledem k tomu, že nejlepší účastník každý rok dostane jako cenu mistrovský nástroj a absolvuje se mnou koncertní turné, bylo by to v případě zahraničního vítěze komplikované.

Máte nějaké hudební přání, které jste si doposud nesplnil?

Budete se asi divit, ale nemám. Jsem šťasten, že si mohu dovolit hrát pouze hudbu, kterou mám rád.

Ptala se Věra Drahorádová

Revitalizace šumavských rašelinišť

Šumava je krajinou mokřadů. Téměř na každém kroku narazíme na nějaké rašeliniště, ať už jde o zamokřené rašelinné lesy, typická vrchoviště s jezírky nebo nízké porosty ostřic na rašelinných loukách. Rašeliniště jsou typickým fenoménem Šumavy, domovem mnoha vzácných druhů rostlin a živočichů a významným prvkem pro vodní režim v krajině. Ochrana rašelinišť je věnována velká pozornost. V minulosti však mnohá rašeliniště ovlivnil člověk – na některých se těžila rašelina pro palivo a mnoho rašelinišť bylo odvodněno sítí povrchových kanálů. Odvodnění mělo zvýšit produkci dřeva, zlepšit podmínky pro kultivaci nelesní půdy nebo zpřístupnit silně zamokřená území. Prováděný revitalizační program je jedním z prostředků, jak zachovat jedinečné biotopy rašelinišť, které jako pozoruhodné ostrovy severské přírody poskytují útočiště mnoha vzácným a ohroženým druhům. Obnova a zachování mokřadů však má význam i ve vztahu k celkovému vodnímu režimu v krajině, který byl v minulosti narušen neuváženými lidskými zásahy. Jejich důsledkem jsou i těžkosti, s nimiž se dnes musíme potýkat např. v souvislosti s extrémními povodňovými situacemi.

Odvodňování rašelinišť

Na rašeliniště, pro které je dostatek vody základním předpokladem existence, mělo odvodnění zcela zásadní dopad. Na odvodněných místech došlo k poklesu hladiny podzemní vody a vrstvy nahromaděné rašeliny se počaly pomalu rozkládat. Na tyto změny reaguje vegetace, ustupují vlhkomilné druhy, které hlavně tvoří rašelinu (např. rašeliničky, suchopýry

a ostřice), a růst rašeliniště se zpomaluje a může se i zcela zastavit. Jsou-li změny způsobené odvodněním silné, mohou výsledně způsobit dokonce i rozpad a úplný zánik rašeliniště. Rozsah změn způsobených odvodněním je na Šumavě poměrně značný. Byl proto i hlavním důvodem pro zahájení komplexního Programu revitalizace šumavských mokřadů a rašelinišť, který je na území národního parku realizován již od roku 1999. Tento program je přednostně zaměřený na záchranu rašelinišť poškozených odvodněním a jeho cílem je i celková náprava narušeného vodního režimu v krajině.

Dřevěné hráze zachycují vodu

Hlavním principem revitalizací na odvodněných rašeliništích je zablokování odvodňovacích rýh systémem dřevěných hrází. Tato metoda je s úspěchem používána i jinde ve světě a jejím cílem je zvýšit hladinu podzemní vody, zmírnit její kolísání v průběhu sezóny a zpomalit odtok vody z lokality, který je v důsledku odvodnění nepřírodně zvýšen. Voda tak zůstává na lokalitě zadržována i při déletrvajícím období sucha, které je pro rašeliniště nejkritičtější. Hráze jsou při revitalizaci rozmístěny v rýze vždy tak, aby hladina vody byla zvýšena na úroveň, která je pro daný typ rašeliniště přirozená. Po přehrazení rýh je do úseků mezi hrázemi, jež jsou vyplněny vodou, vkládán přírodní materiál (proutěné hatě, dřevo, větve, rašelina, aj.), čímž se urychluje jejich zarůstání vegetací a následné zazemnění. Cílem je, aby rýhy postupně zarostly vegetací a zmizely z krajiny. Naprostá většina prací, včetně zabudování hrází

a transportu materiálu jsou prováděny ručně, bez použití těžké techniky.

Celkem bylo tímto způsobem do dnešní doby revitalizováno přes 500 ha rašeliništních a mokřadních komplexů a přehrazeno více než 45 km odvodňovacích rýh. Asi nejznámější revitalizovanou oblastí jsou Cikánské slatě, kterými prochází naučná stezka, pracuje se ovšem i na dalších místech v oblasti Modravských slatí, např. na Novohutských močálech, Na Ztraceném, Nad Rybárnou, a také na rašeliništích ve Vltavském luhu. Revitalizace jsou prováděny pokud možno vždy v rozsahu drobných povodí, přičemž horní a pramenné oblasti jsou řešeny přednostně. Správa NP a CHKO Šumava na stavbu hrází každým rokem zaměstnává několik skupin řemeslníků. Kromě toho při revitalizacích nezištně vypomáhají skupiny dobrovolníků z řad studentů a nevládních organizací (např. Hnutí Duha).

Dny pro rašeliniště

Součástí revitalizačního programu jsou od roku 2009 i tzv. „Dny pro rašeliniště“. Hlavní myšlenkou těchto akcí je poskytnout návštěvníkům i místním obyvatelům Šumavy možnost přímo se zúčastnit ochrany unikátních částí šumavské přírody a také se o nich leccos nového a zajímavého dozvědět. V rámci Dnů pro rašeliniště jsou prováděny řemeslně méně náročné, nicméně velmi potřebné práce, které doplňují realizaci vlastních revitalizačních projektů a navazují na ně. Většinou se jedná o podporu zazemnění již zablokovaných rýh nebo o pomoc při nošení materiálu pro instalaci hrází do vzdálených a špatně přístupných oblastí. Nepracuje se ovšem celý den, odpoledne se vždy všichni zúčastnění vydají do zajímavých a nepříliš známých koutů šumavské přírody, kde nechybí ani typická, člověkem nezničená rašeliniště či jiné pozoruhodné biotopy. Tyto exkurze jsou s výkladem a jsou zaměřeny nejen na rašeliniště, ale i na přírodu a její ochranu na Šumavě vůbec. Akcí se může zúčastnit kdokoli, informace je možné nalézt na webových stránkách Správy národního parku Šumava.

Prováděný revitalizační program je jedním z prostředků, jak zachovat jedinečné biotopy rašelinišť, které jako pozoruhodné ostrovy severské přírody poskytují útočiště mnoha vzácným a ohroženým druhům. Obnova a zachování mokřadů však má význam i ve vztahu k celkovému vodnímu režimu v krajině, který byl v minulosti narušen neuváženými lidskými zásahy. Jejich důsledkem jsou i těžkosti, s nimiž se dnes musíme potýkat např. v souvislosti s extrémními povodňovými situacemi.

Iva Buřková, správa NP a CHKO Šumava

Kontakty

Hotel Certuv mlýn

Špicák 132

340 04 Železná Ruda

Tel.: +420 376 397 380

Mobil: +420 602 707 075, 095

www.hotelcertuvmlyn.cz

Recepce@hotelcertuvmlyn.cz

Krytý vyhřívaný 12 m dlouhý PLAVECKÝ BAZÉN

Tešíme se na Vaši návštěvu!

Každý den

7.00 – 21.00 hodin

Dům HORSKÉ SLUŽBY, Špičák 56, 340 04 Železná Ruda

tel. + fax: 376 397 100, pohotovostní číslo dispečera non-stop: 376 397 273

web: www.horskaslužba.cz, e-mail: hssumava@horskaslužba.cz

Vážení čtenáři,
konec letních prázdnin je také pro
Horskou službu na Šumavě koncem hlavní

orientace v šumavských lesích a podcenění
neznámého terénu vedla ke zbloudění mnoha
osob. V jednom z případů byla rodina tak

zaměstnána sběrem
krásných šumavských
hřibů, že zapoměla na
svého devítiletého chlapce.
Malý „Jeníček“ si však
i v neznámém terénu dovedl
p o r a d i t . O p r o t i
pohádkovému hrdinovi
nevylezl na strom, ale vydal
se chytře do civilizace na
značené turistické stezky
mezi lidi. Zde byl nalezen
náhodnými turisty, kteří
zavolali Horskou službu
a nalezenec byl zakrátko
p ř e d á n v y d ě š e n ý m
r o d i č ů m . K a Ź d á
„houbařská“ pátrací akce
měla naštěstí šťastný konec

letní sezóny. Nyní můžeme pomalu hodnotit
letní sezonu 2010 a porovnávat s minulým
rokem. Celkový počet úrazů ošetřených
záchranáři Horské služby během letní sezóny
je téměř shodný s létem 2009. Bylo ošetřeno
215 úrazů a celkové číslo se liší pouze o jeden
úraz proti sezóně 2009. Shodné počty jsou
i u předání pacientů Zdravotnické záchranné
službě (60) a Letecké záchranné službě (8).
Nárůst nastává při pátracích akcích v terénu.
Letošní letní sezóna byla ve znamení pátrání
po houbářích. Houbářská vášeň zaměstnávala
naše záchranáře po celé Šumavě. Špatná

a nyní se můžeme nad jednotlivými případy
pousmát.

Poslední týden letních prázdnin Horská
služba na Šumavě opravdu nezahálela. Počet
ošetřených úrazů dosahoval čísla 29, v sedmi
případech se jednalo o vážné úrazy, které bylo
nutno transportovat Zdravotnickou
záchrannou službou do nemocničních zařízení
a ve dvou případech musel na Šumavu přiletět
pro velice vážné případy vrtulník Letecké
záchranné služby. Konec týdne byl pak
završen opět pátrací akcí po ztracených
houbařích.

akci se podílela celá naše základna včetně
všech dobrovolných členů. Jednalo se
o organizačně velice náročné tři dny. Celou
akci měl „na triku“ záchranář Pavel Aubrecht,
který se zhostil úkolu na jedničku. Dnes
můžeme konstatovat, že v tak malém počtu
záchranářů dokážeme zajistit významný
sportovní podnik Evropského formátu. Dobrá
fungující parta, nadšení a zapálení pro
společnou věc je vždy polovina úspěchu.
Fotografie na této straně zachycují atmosféru
Evropského poháru.

*Michal Jandůra, náčelník Horské služby
Šumava*

14. - 15. 8. 2010 proběhla
na Špičáku jedna z největších
akcí tohoto léta. Horská
služba zajišťovala asistenční
službu na Evropském poháru
iXS Downhill Cup ve sjezdu
horských kol. Na tuto
sportovní akci se Horská
služba připravovala
v průběhu celého léta.
Veškerá záchranářská
technika byla v tomto termínu
ve sportovním areálu na
Špičáku, ovšem zároveň
musela být zajištěna běžná
služba dispečera oblasti
a pokryt tzv. volný terén. Na

Státní svátek sportovně

**TJ Tatran a Ski klub zvou všechny příznivce sportu a pohybu na běžecké závody
28. září 2010.**

Běží všechny kategorie od školky až po aktivní důchdce. Místo startu je na školním hřišti od 10:00 hodin.

Pořadatelé se těší na velkou účast, zejména dětí a mládeže.

Vážení čtenáři,

léto uplynulo jako voda v Řezném potoce a na dveře nám, alespoň podle kalendáře, opět klepe sychravé počasí podzimu. Proto je tu z naší strany každoroční nabádání k ostražitosti před nadcházející topnou sezónou a rady jak se správně starat o topidla.

Události za období: 5. srpen – 4. září 2010

2x dopravní nehoda

4x technická pomoc

28. 8. 2010 – Další otevření zabouchnutých dveří, kde se uvnitř nacházel pes. Tentokrát v bytovém domě v ulici Belvederská.

19. 8. 2010 – Po vyhlášení poplachu vyjela naše jednotka k dopravní nehodě motocyklu pod nejvyšším bodem. Při našem příjezdu na místo události zde již zasahovala Horská služba, která poskytovala zraněné řidičce první pomoc. Naše jednotka byla nápomocna Horské službě i následně při transportu pacientky z těžkého terénu zpět k silnici. Zde jsme vyčkali do příjezdu ZZS Plzeňského kraje, které byla pacientka předána. Místo události bylo předáno Policii ČR, která dopravní nehodu řešila.

10. 8. 2010 – Naše družstvo vyjelo k odstranění stromu spadlého do silnice vedoucí k hotelu Belveder. Strom částečně zasahoval do komunikace.

9. 8. 2010 – Otevření zabouchnutých dveří bytu na Špičáku. Uvnitř se nacházel volně pobíhající pes.

7. 8. 2010 – Po vyhlášení poplachu Krajským operačním a informačním střediskem HZS Pk vyjela naše jednotka k menší dopravní nehodě osobního automobilu za obcí Jesení. Po příjezdu na místo jsme zjistili, že zde již zasahuje HZS Klatovy. Naše družstvo se poté vrátilo.

4. 8. 2010 – Jeden z kurióznějších zásahů, kdy jsme na žádost městské policie asistovali při odchytu koně. Po téměř dvou hodinách byl kůň nahnán do ohradníku.

Odborná stáž u Zdravotnické záchranné služby Plzeňského kraje

Během odborných stáží u ZZSPK Plzeň - město jsou hasiči školeni a seznámeni s vybavením sanitních vozů, použitím transportních prostředků jako jsou nosítka, schodolez a transportní plachta.

V učebně probíhá praktický nácvik vyšetření pacienta, resuscitace dospělého a dítěte na resuscitačním modelu, zde je kladen důraz na správnou techniku nepřímé srdeční masáže a ventilace pacienta pomocí samorozpínacího vaku, kdy a jakým způsobem podávat postiženému kyslík. Jak imobilizovat a vyprošťovat pacienta s podezřením na poranění páteře - správnost nasazení krčního límce, využití páteřní desky nebo scoop rámu, jakým způsobem stavět krvácení, ošetřovat rány a imobilizovat zlomeniny pomocí vakových dlah.

Vzhledem k častým výjezdům na výjezdovém stanovišti Plzeň město se již hasiči účastnili několika výjezdů ve výjezdové skupině s lékařem nebo se zdravotnickým záchranářem. Jednalo se o život ohrožující nebo akutní stavy mezi které patří: bezvědomí, náhlá zástava krevního oběhu, cévní mozková příhoda, aspirace jídla, astmatický záchvat, alergická reakce, dušnost, bolest na hrudi, akutní infarkt myokardu, epileptický záchvat, hypoglykémie, popáleniny, intoxikace alkoholem, léky a drogou, úrazy hlavy, zlomeniny, duševní poruchy, prodromy porodu, bolesti břicha a další...

Fotografie ze stáží můžete nalézt na našich hasičských stránkách www.hasicizr.cz

Filip Šimčík

Několik slov před topnou sezónou

Nepodceňujte manipulaci s otevřeným ohněm ve svých domovech a obsluhu topidel. Hasiči zaznamenali v loňském roce 2467 požárů v soukromých domácnostech, při nich bylo usmrceno 62 osob a 440 bylo zraněno. Škody se vyšplhaly na téměř 373 miliónů Kč.

Hasiči radí, jak doma předejít nebezpečí požáru:

Svíčky

Nezapomeňte, že hořící svíčka je otevřený oheň, a proto s ním zacházejte opatrně. Ve vzdálenosti 8–10 cm od plamene svíčky teplota přesahuje 200 °C, to stačí k zapálení papíru, plastů, textilií a dalších předmětů, které se mohou nacházet v blízkosti hořící svíčky. Svíčku umístěte na stabilní nehořlavou podložku. Svíčky umístěte v dostatečné vzdálenosti od hořlavých materiálů (záclony, ubrusy, ozdoby). Zapálené svíčky nenechávejte bez dozoru, mohlo by dojít k jejímu převrácení nebo prohoření na podložku a způsobit požár. Zvýšenou pozornost věnujte dětem, aby si se svíčkami nehráli.

Topidla a komíny

Mnoho požárů v domácnostech v zimním období vzniká také kvůli neopatrnému zacházení s topidly a nedbalosti v péči o komíny. Užívejte výhradně topiva pro dané topidlo určené, nezapalujte pomocí vysoce hořlavých látek (např. benzínu) a netopte např. odpady, plasty apod. Neumísťujte do blízkosti topidel žádné hořlavé látky – žhavé částice odlétající z topidla mohou velice snadno zapálit dřevo či papír uskladněné v blízkosti kamen. Komíny si nechte pravidelně čistit a kontrolovat. Popel ukládejte na bezpečné místo.

Při samotném užívání topidel bychom neměli zapomenout na dodržování několika bezpečnostních zásad.

Nesmírně důležité je nechat si pravidelně čistit komín a kontrolovat jeho technický stav. Nečistoty v komíně totiž mohou snadno způsobit velké nepříjemnosti, ať již dlouhodobé žhnutí a následný otevřený požár nebo otravu lidí jedovatým oxidem uhelnatým. Pro ještě přijatelné zajištění bezpečnosti byste měli provést čištění a kontroly komínů a topidel alespoň před začátkem topné sezóny a po jejím skončení.

Komíny a kouřovody s připojenými tepelnými spotřebiči se musí udržívat v řádném stavu, tj. komínový plášť by měl být udržován celistvým a neprodyšným, i starší komín by měl být řádně vyspárován a pokud možno omítnut. Dbejte na řádné zaústění kouřovodu do komína, dodržujte návody a technické podmínky stanovené výrobcem tepelných spotřebičů. I v případě komína může mít zanedbání neblahé následky. Netěsné zaústění kouřovodu do komínového tělesa může způsobit vážné poškození zdraví.

Zásada **bezpečné vzdálenosti** platí také pro komínové těleso. Hořlavé látky by od něj měly být v půdních prostorách vzdáleny nejméně metr – riziko zvyšují zejména textil a seno. Do komínového zdiva nesmí zasahovat ani k němu těsně přiléhat žádné hořlavé stavební prvky (např. trám). Požáry často vznikají například žhnutím trámů zazděných v komíně (obvyklé zejména u starších staveb). Pamatujte, že za nezávadný stav komínů nese odpovědnost správce nebo majitel objektu, ne kominík. Při instalaci a údržbě topidel se řiďte návodem výrobce, který musí být připojen k výrobku. V žádném případě neinstalujte topidla bez odborné pomoci. Vždy je třeba dodržovat zásadu bezpečné vzdálenosti topidla od dalších předmětů v místnosti, stavebních konstrukcí a podlahových krytin. Podrobnosti lze nalézt v příloze vyhlášky č. 23/2008 Sb. na www.hzscr.cz/vyhlaska. Jakékoliv hořlavé látky a předměty (třeba i obyčejný hadr), skladujte co nejdále od topidel. V žádném případě neodkládejte na topné či ohřevné plochy jakékoliv hořlavé předměty. Pozor zejména na barvy nebo laky! Topné těleso na pevná paliva zabezpečte ochrannou (nehořlavou) podlahou pod topidlem, která znemožní vznícení podlahy a zabrání také uhlíků zapálit okolní předměty.

Pokud máte plynové vytápění, dodržujte lhůty revizí plynových spotřebičů (zpravidla jednou za 3 roky) a pravidelně kontrolujte, zda správně fungují. Nebezpečí hrozí zejména u otevřených spotřebičů, kde při samovolném uvolňování plynu může dojít k otravě. Uživatelé plynového kotle musí minimálně jednou ročně zajistit kontrolu celého spalovacího procesu, čistotou hořáků počínaje a funkcí pojistkového ventilu či termostatu konče. Topidla potřebují pro svou správnou funkci dostatečný přísuv vzduchu. U některých druhů topidel (např. u karmy) hrozí v případě nedostatečného odvětrání větrání otrava oxidem uhelnatým.

Každé topidlo a komín je konstruováno na určitý druh paliva a jeho používání je nutné dodržovat. Pokud přejdete z jednoho druhu paliva na druhý (např. z plynového vytápění na topení dřevem), vždy si nechte u odborníků zkontrolovat, zda je váš komín pro tuto změnu vhodný.

Pro topení nepoužívejte nic, co do kamen nepatří – např. biologický či jiný odpad (sláma, umělohmotné lahve apod.). Má to nejen nezanedbatelné ekologické důsledky, ale zvyšuje se i riziko poškození kotle, kamen, kouřovodu nebo komína, čímž roste také nebezpečí vzniku požáru. Dávejte si pozor i na spalování vlhkého dřeva, komín se přitom zanáší větším množstvím sazí a tím se zvyšuje i riziko požáru. Klesá jeho výhřevnost, odpařená voda navíc negativně působí na tepelnou techniku a proces spalování. Kamna na pevná paliva nesmíte nikdy zapalovat pomocí vysoce hořlavých kapalin (např. benzínu), vždy hrozí vznícení hořlavých par a vážné zranění. V případě topidel na pevná paliva dávejte bedlivý pozor na žhavý popel. Nechte jej zcela vychladnout a pak uložte do nehořlavých nádob (např. kovu), které jsou neporušené, uzavíratelné a umístěné v bezpečné vzdálenosti od hořlavých látek a stavebních konstrukcí z hořlavých hmot. Vyvarujte se ukládání žhavého popela do plastových popelnic, ty se totiž mohou pak žářem deformovat. Kvůli špatnému uložení popela každoročně dochází k požárům nejen popelnic a kontejnerů, ale i obytných a hospodářských budov.

Oxid uhelnatý zabíjí...

Oxid uhelnatý je silně jedovatý plyn, který se uvolňuje při nedokonalém spalování a jeho nebezpečí je v tom, že je neviditelný a bez zápachu. Vdechováním se váže na červené krevní barvivo a blokuje tak schopnost krve vázat a přenášet kyslík. Prvními příznaky otravy je obvykle bolest hlavy, nevolnost, závrať, malátnost a zmatenost. U postiženého je typické třesňové zbarvení kůže a sliznic. Už koncentrace 0,05%, tj. 500 ppm, nebo asi 450 mg CO/m³ může zablokovat funkci u 50% hemoglobinu s následným kolapsem a smrtí.

A proč na tento problém upozorňují hasiči? U různých případů se setkáváme s tím, že lidé nemají zkontrolované a dobře vyčištěné komíny, ani zkontrolované a seřízené tepelné spotřebiče. Je možné, že si mnozí lidé ani neuvědomují, co vše by měli pro své zdraví a zdraví svých blízkých udělat. Proto zde předkládáme několik rad:

- Pokud máte plynové vytápění, dodržujte lhůty kontroly plynových spotřebičů (jednou ročně podle NV č. 378/2001 Sb. a vyhl. č. 48/82 Sb.). Nebezpečí hrozí zejména u otevřených spotřebičů, kde při samovolném uvolňování plynu může dojít k otravě. Uživatelé plynového kotle musí minimálně jednou ročně zajistit kontrolu celého spalovacího procesu, čistotou hořáků počínaje a funkcí pojistkového ventilu či termostatu konče.

- Topidla potřebují pro svou správnou funkci dostatečný přísuv vzduchu. U některých druhů topidel (např. u karmy) hrozí v případě nedostatečného odvětrání otrava oxidem uhelnatým.

- Každé topidlo a komín je konstruováno na určitý druh paliva a jeho používání je nutné dodržovat. Pokud přejdete z jednoho druhu paliva na druhý (např. z plynového vytápění na topení dřevem), vždy si nechte u odborníků zkontrolovat, zda je váš komín pro tuto změnu vhodný.

- Nesmírně důležité je nechat si pravidelně čistit komín a kontrolovat jeho technický stav. Nečistoty v komíně totiž mohou snadno způsobit velké nepříjemnosti, ať již dlouhodobé žhnutí a následný otevřený požár nebo otravu lidí jedovatým oxidem uhelnatým. Pro ještě přijatelné zajištění bezpečnosti byste měli provést čištění a kontroly komínů a topidel alespoň před začátkem topné sezóny a po jejím skončení.

- Ačkoliv čištění vlastních komínů lze teoreticky provádět svépomocí, lepší je se spolehnout na odborníky – kominíky. Ti by měli provést revizi komínu i v případě, že se chystáte ke komínu připojit jakýkoliv spotřebič, nebo chcete změnit druh paliva.

- U plynových kotlů je navíc nutná jak čistota komínových průduchů tak předepsaného tahu komína. Mnoha neštěstím může zabránit to, když si sami zkontrolujete, zda máte řádně upevněný kouřovod, zda není někde spotřebič nebo kouřovod propálený nebo zda fungují uzávěry komínových dvířek. Uživatel je povinen zajistit pravidelné odborné revize a kontroly stavu spotřebičů nebo čištění a kontroly komínů podle jednotlivých typů tepelných spotřebičů. Zatímco u elektrických spotřebičů můžete leccos zkontrolovat sami (např. přírodní šňůry, zásuvky i dimenzování pojistek proti případnému zkratu), pravidelnou prohlídku u tepelných spotřebičů na plyn a revizi komínu ponechejte raději na odborníkovi.

Zapamatujte si: Za nezávadný stav komínů nese odpovědnost správce nebo majitel objektu. Povinnosti majitelů, správců a uživatelů budov a dalších objektů u uživatelů spotřebičů paliv ve vztahu k čištění komínů jsou vymezeny zvláštním předpisem, kterým je vyhláška Ministerstva vnitra č. 111/1981 Sb. o čištění komínů a ČSN 73 4205 Komíny.

Upozornění: Při jakýchkoliv i drobných stavebních úpravách (např. výměna dveří, oken apod.) je třeba mít na paměti, že každý spotřebič, ve kterém dochází ke spalování paliva, musí mít zajištěný i přísuv vzduchu. Při nesprávné údržbě nebo provozování tepelného spotřebiče může vznikat nedokonalým spalováním oxid uhelnatý. A že může zabít, to jsme si řekli hned na začátku.

Doporučení: Kromě prevence v podobě pravidelných kontrol a revizí investujte několik set korun do vašeho bezpečného života a pořídte si detektor oxidu uhelnatého (nejlevnější seženete na internetu už od 260 Kč).

To není mnoho za záchranu života, co říkáte?

Zdroj: www.pozary.cz
Zpravodaj: Filip Brož

MÝM VZOREM BYL STRÝC, ŘÍKÁ PATRIK SOUKUP

Patrik Soukup, zástupce velitele, slouží ve sboru dobrovolných hasičů Železná Ruda deset let a druhým rokem vede družstvo mladých hasičů Plameňáci. Ti jezdí na různé soutěže a umisťují se do první poloviny. Své znalosti předvedli i na Železnorudských slavnostech, kde byla ukázka ostrého zásahu hasičů. Bezprostředně po útoku jsem se Patrika Soukupa zeptala.

Jak jste se dostal ke svému povolání?

Víceméně přes strýce Jiřího Soukupa, který už je tady dobrovolným hasičem nějakých dvacet let. Tak díky jemu.

Už jako dítě vás to okouzlo?

Vůbec. Nevím proč, ale až když jsem ze Železné Rudy odešel na školu, tak jsem se občas šel podívat za strýcem do hasičárny a tím to vzniklo. Pak už jsem tam zůstal! Já se učil opravářem strojů a zjistil jsem, že tady vlastně ta technika je a že pořádek na ní co dělat, tak mě to zaujalo.

Při jakých výjezdech zasahujete nejčastěji?

Naše jednotka nejjezdí jenom k dopravním nehodám a ohnům. Máme i technické pomoci. Tedy otevíráme byty, odklízíme padlé stromy přes cestu, likvidujeme úniky ropných produktů, odchyťujeme nebezpečný hmyz, sundáváme kočky ze stromů... Děláme všechno možné, pomáháme lidem. Vlastně děláme stejnou práci jako profesionální hasiči. Jsme nejvyšší kategorie, která může být u dobrovolných jednotek a jsme hned po profesionálních hasičích. Je nás dvanáct hasičů ve výjezdu, čtyři denně slouží nonstop pohotovost.

Jak jste se dostal k vedení mladých hasičů?

Tady už to vypadalo, že tady vymřeme, že tady nebudou žádní nástupci. Tak jsme si říkali, že by chtělo začít s mladými něco dělat. V Železné Rudě zábavy pro ně moc není a jak předejít lumpárnám? Tak jsem řekl: Uděláme pro ně kroužek. Vyzkoušeli jsme to a hned na první pokus se přihlásilo patnáct dětí. Byl jsem zvědavý, jak jim to

dlouho vydrží. A vydrželo. Fungujeme dva roky a dnes máme dvacet tři dětí. Naši hasiči se jmenují Plameňáci. Název pochází z hry Plamen, celoroční soutěže mladých hasičů.

Jak často se scházíte a kdo vám s nimi pomáhá?

Vedu je já a pomáhají mně moje manželka Simona, Pepa Jaroš jako velitel sboru a Aneta Šebelíková, takže my všichni je máme na starosti a cvičíme k ukázkám a soutěžím. Scházíme se v hasičské zbrojnici jednou týdně ve čtvrtek. Naše schůzky někdy trvají půl hodiny a někdy třeba šest hodin. Samozřejmě pořídili jsme jim hasičské oblečení i hasičské přilby.

Slyšela jsem, že s mladými požárníky jezdíte na soutěže a umisťujete se v první polovině...

Na klatovském okrese je padesát hasičských sborů, které vedou družstva mladých hasičů. V současné době se naši hasiči na soutěžích pohybují kolem dvacátého místa.

V čem děti soutěží, jaké jsou disciplíny?

Celoroční hra je rozdělena na dvě části, podzimní kolo a jarní a tam se rozhodne všechno. V podzimním kole to začíná závodem požární všestrannosti. Další je štafeta s překonáváním překážek. Na jarním srazu pak dělají požární útok. Potom tam mají štafetu dvojic a štafetu 4 x 60 metrů. Pravidla jsou tvrdá, rozhodčí také. Jednou jsou pravidla daná, tak se musí dodržovat.

Kdo nebo co vám dělá největší problémy?

Finanční stránka, kdy děti finančně podporuje město a náš místní sbor, to znamená, že peníze, které vyděláme,

vlastně dáváme dětem. Sdružení hasičů Čech, Moravy a Slezska na děti přispívá, ale myslím, že by mohlo daleko víc. Je to samozřejmě o vedení. Chtělo by to, aby se ti lidé zamysleli. Když už tam sedí, měli by chodit na patřičná místa a snažit se dolovat peníze pro sbory a potom rozdělovat a dávat, co jde, protože investovat do dětí je investice do života. Jde o to, aby měly nějaký cíl.

O vaše ukázky zásahů je asi velký zájem...

To určitě. Myslím, že každý rok chodí lidé v hojném počtu. Chtějí to vidět. Jezdíme i do nejbližších vesnic dělat ukázky. Pro nás je to nácvik. Člověk zapomíná a takové věci se musí cvičit, protože když už někde člověk přijede, je trochu zmatený, chce pomoci a aby se tam všichni nahnuli a každý si začal dělat, co chce, to nejde. Musíme být sehraní. Na Železnorudských slavnostech jsme zde předváděli ukázkou vyproštění lidí z havarovaného vozidla. V takovém případě hasiči zabezpečí místo dopravní nehody a potom se začnou starat o zraněné, ostatní si připraví nástroje a na pokyn začínají otevírat vozidlo. Přesně jak jste mohli vidět ukázkou otevření auta.

A nakonec na Železnorudských slavnostech přišlo to nejlepší. Bylo zapáleno auto a mladí hasiči provedli požární útok naostro.

My jsme úplně přesně nevěděli, jak všechno dopadne. S dětmi děláme ukázky také, ale tady už jsme to chtěli změnit, tak jsme zkusili něco jiného. Plameňáci nevěděli, do čeho jdou. Dozvěděli se to půl hodiny před ukázkou, ale úspěšně to zvládli!

Text a foto Hana Sádliková

Na dolní fotografii zleva: Jiří Soukup, Simona Soukupová, Patrik Soukup)

Naši podnikatelé a služby

Miloš Rejzl – Pekárna Alžbětín

Miloš Rejzl začal podnikat se svou ženou v září 2005. Jeho snem bylo vybudovat si pekárnu a začít péct chléb. To se mu splnilo v Alžbětíně. Začátky nebyly lehké. „Otevření pekárny předcházely dva roky stavebních úprav a víc než milionová investice, kterou jsme zafinancovali z půjček a hypotéky. Další byla velká tahanice se stavebním úřadem, který nás nechal několikrát předělat kompletně projekt včetně statických výpočtů na dům, který stojí od roku 1925. Všechno jsme ale nakonec dotáhli do zdárného konce a mohli si s úsměvem na rtu půjčit další jeden milión na strojní zařízení.“ Péct se začalo 10. září 2005. V krámku pekárny v Alžbětíně se objevily první výrobky. Pekárna už není one man show jako na začátku. Kromě majitele v pekárně pracuje jeho žena, jeho dcera a další tři pracovníci zaučení v pekařské výrobě nebo vyučení v oboru pekař-cukrář. A pracuje tu také řidič, prodavačka a dva brigádníci.

Výrobky pekárny, tj. především chléb, rohlíky a další druhy pečiva dnes Rejzlovi prodávají na více místech: jednak do krámků v Alžbětíně, který leží zhruba dvě stě metrů od hranic. Chodí sem nakupovat hlavně lidé jezdící do Německa za turistikou a tzv. pendleři, tedy lidé jezdící do Německa za prací. A také tu nakupují

obyvatelé Bavorské Železné Rudy. Druhý krámk je na pěší zóně v Železné Rudě – jde o budovu bývalé školy. Pekař také zaváží své výrobky do hotelů a penzionů v Železné Rudě a jejím okolí a v Bavorské Rudě. „Postupně rozšiřujeme rádius rozvozných míst, takže dneska si mohou lidé koupit naše výrobky od Nýrska přes Domažlice, Koloveč, Holýšov, Stod, Plzeň, Přeštice, Klatovy, Kdyni, Blížejov až po Starý Plzeňec.“ Je tu ale jeden háček, který Miloš Rejzl blíže vysvětluje: „Do žádné z prodejen nedodáváme plný sortiment, protože v nabídkovém listu máme přes sto čtyřicet položek od světlého pečiva jako jsou rohlíky, kaiserky, vky až třeba po speciální housky na Gyros přes několik druhů světlých a tmavých žitných chlebů, celozrnné pečivo a kynutá těsta, jako jsou koláče a buchty až po velké výrobky jako jsou třeba copy s různými náplněmi.“ Pekárna Alžbětín dále prodává výrobky z plundrového těsta. Toto těsto si v pekárně sami připravují ze základních surovin. V nabídce jsou také sváteční výrobky jako vánočky, vánoční cukroví a mazance. Podmínky pro podnikání u nás hodnotí Rejzl s výčitkou v hlase. „Podmínky pro podnikání jsou u nás dobré, ale jak pro koho. Jsou podnikatelé, kterým se leccos promíjí, takoví mají třeba několikaleté

daňové prázdny nebo úlevy na zdravotním a sociálním pojištění. Drobní živnostníci mezi ně nepatří. Obstarání půjček také není také žádný med, protože kdo nechce půjčit rovnou dvě stě mega, tak není pro banku zajímavý. Malým živnostníkům se moc vstřícně nevychází. Takže si myslím, že podnikání u nás je tvrdý chléb. Stačí samozřejmě na obživu, ale rozhodně to není na zbohatnutí.“ Esem bavorských pekařů je hutný bochník s křupavou kůrkou. Říká se mu Bauernbrot (Selský chléb). Miloš Rejzl jeho výrobu zatím neplánuje. „Jeho výroba a pečení jsou založeny na jiné technologii, než jakou používáme my. Znamenalo by to nákup nových zařízení a zajištění nových prostor, do čehož se nám momentálně vůbec nechce, neboť na to nemáme prostředky,“ vysvětluje Rejzl. „Postavení dobré receptury na chléb a jeho technologie pečení je umění. Po zaučení je schopen chléb upéct téměř každý aspoň trochu šikovný člověk. Ale je pravda, že od každého pekaře je chléba trochu jiná. Takže se dá říct, že je jeden skladatel, ale velká spousta interpretů.“

Otevírací doba v prodejně Alžbětín: **Po-So 5,00 - 11,00. Železná Ruda Po - Pá 5,30 - 17,00; So 5,30 - 15,00; Ne 7,00 - 12,00.**

Radovan Holub

Škola začíná

TOTO JE POUZE VYBĚR.

11,90 Lapidka na papír v obalu 21 g

9,90 Tužka a guma 1 kus + 1 ks mýdla v obalu

26,90 Sešit 6 ks vada 3 ks kladu + 3 ks plátek

19,90 Průhledná + mikroskopická tabule v obalu

29,90 Věšák 12 kusů v obalu

14,90 Nůžky 11,5 cm

19,90 Modelárna 12 kusů

34,90 Zrychlovací stěr 1 kus + 1 kus

19,90 Blok 40 sciatkových listů v obalu

NAKUPTE SI ŠKOLNÍ POMŮCKY ZA SUPER CENY

V PRODEJNĚ: **coop** **TIP** Obchodní dům, ulice 1. Máje, Železná Ruda

www.zkdsusice.cz ZÁKAZNICKÁ linka 800 175 684 zdarma

PLACENÁ INZERCE

FA FINANCE ALBATROS **FA REALITY ALBATROS**

penzijní připojištění PF KB, ALLIANZ, ČSOB, GENERALI, CS, INIL, CP...

pojištění aut, domů, domácností, nákladní vozů, životní, zdravotní, podnikatelské...

stavební spoření LSKA, BUNKA, MČOBA, PYRAMIDA, WÜSTENROT, RAiffeisen...

Jaromír JAKŠ poradce

úvěry ze stavebního spoření **hypotéky**

mob. +420 728 665 376 e-mail: jjaks@financealbatros.cz
jjaks@realityalbatros.cz
 Sklářská 83 www.financealbatros.cz
 340 04 Železná Ruda www.realityalbatros.cz
pojišťovny KOOPERATIVA, KB, GENERALI, ČESKÁ, ALLIANZ, Č.SPOŘITELNY...

Z receptáře babičky Tomáškové

Minule jsem slíbila něco léčivého, jako bych tušila, že léto skončí tak náhle. Chlad prospívá leckterému neduhu, tak abychom odolali, vybrala jsem dva recepty.

Jako prevenci proti chřipkám je dobré pít čaj z bezového květu s lipovým květem. Účinnost se určitě posílí **bezinkovým likérem**. To budete 15 minut vařit 2 l bezinek s litrem vody. Pak scedíte, ale bezinky nepasírujete. Do šťávy přidejte 1 kg cukru, převařte a přidejte vanilkový cukr. Pak ještě tři minuty vařte. Nakonec přidejte 3 - 5 lžic silné zrnkové kávy (*poctivé, ne instantní - pozn. VD*). Vychladlou šťávu dolijeme 1/2 l rumu.

A co když nás začne trápit ischias? I na něj má babička Tomášková recept. Budeme užívat **bezinkový džem**. Považené bezinky vylišujeme a šťávu zahustíme. Na 1 kg zahuštěných bezinek přidáme 40 dkg cukru a na kolečka nakrájený citron bez jader. Nakonec se přidá petosa a petol podle návodu (v současnosti používáme pektogel nebo gelfix - pozn. VD). Plníme do skleniček. Čtvrtlitrová sklenička džemu stačí na vyléčení ischiasu, není-li zanedbaný. Užívá se 3x denně kávová lžička. *Věra Drahorádová*

Dům, který zaujme

Zámeček v Železné Rudě v podobě, jakou známe dnes, pochází z roku 1764. Jeho předchůdcem byla dřevěná stavba, panské sídlo, které patřilo hraběti Wenzelovi z Klenové. Ten ho jako zastaralý nechal strhnout. Rodina Hafenbrädlů, která koupila majetky v Bavorské a Železné Rudě jej zrenovovala a přestavěla v roce 1771. V zámečku byla kaplička. V roce 1786 zde zemřel Johann Georg von Hafenbrädl. Poté se zde vystřídal několik majitelů, až jej

v roce 1872 koupil za 600.000 guldenů kníže Karl Anton von Hohenzollern, jehož rodina jej vlastnila do roku 1945, kdy přešel do majetku státu. Dnes nový majitel, pan Zdeněk Bálek, jej zrenovoval a provozuje zde museum starých motocyklů. V roce 2009 zde našla místo stálá expozice Historie lyžování na Železnorudsku. Před budovou zámku byl v roce 2005 postaven pomník osvobození Železné Rudy americkou armádou.

Text a foto: Václav Chabr

Žijí mezi námi

Vladimír Váca - ten, který už tu vlastně není

Zajisté většina z nás zná toho vousatého vážně působícího pána, který bývá viděn v mikrobuse červené barvy. Ale vlastně ho vůbec neznáme. Vždyť kolik dnešních čtenářů Železnorudského zpravodaje si pamatuje slavné časy ochotnického souboru, jehož byl členem? Kdo ví, že jako první učil po pádu železné opony Němce češtině? Svě vypravování začal slovy: "Já bych tady v Železné Rudě už vlastně dávno neměl být. Přišel jsem totiž v roce 1976 na čtyři až pět let." Jenže jak se říká, člověk miní...

Dobové imperativy

Vladimír Váca se narodil 28. 3. 1953 v Klatovech. Základní školu, již navštěvoval, řídil - tehdejším jazykem - soudruh Stránský. Ten bral dobové imperativy velmi vážně a své žáky učil socialistickému internacionalismu. "Tak jsme si již jako prvňáčci mohli sáhnout na černouška..." vzpomíná pan Váca. Ale takové z dnešního pohledu šaškárny měly i druhou stránku. Internacionalistický ředitel našel partnerskou školu v tehdejší NDR a už v roce 1963 začaly výměny dětí. Vladimír se tehdy už učil německy. Ve škole měli štěstí na učitelku, která byla vídeňská Češka. Přirozeně tedy patřil k dětem, které se výměn zúčastnily. Tyto výměny založily celoživotní přátelství pevnější než leckteré vztahy blízkých příbuzných. Takto získaná jazyková výbava později mnohé ovlivnila.

Po základní škole vystudoval Vladimír ekonomickou školu a pak nastal obyčejný život, první zaměstnání, svatba, děti... A kde bydlet? V Klatovech stavěl družstevní byt, ale nic nešlo přesně tak, jak by rodina potřebovala. Proto hledala jiné možnosti. Náhodou v tu dobu potřebovali celníka v Rozvadově, ale nebyl tam byt, ale náhodou se jeden uvolnil na Rudě. "Tak už tu úspěšně kroutím pětatřicátý rok," dodává Váca.

Dobrý domov

Možná k tomu, že Rudu začali Vácovi brát ne jako přestupní stanici, ale svůj domov, přispělo i to, že tu byl ochotnický soubor, ale hlavně se tady zalíbilo manželce. Ta ostatně

ve svých mladých letech po jednom krátkém pobytu na Železnorudsku měla svůj dětský sen - bydlet na Špičáku a pracovat jako recepční v hotelu RIXI. Takže se jí to nakonec po manželově boku skoro vyplnilo.

A divadlo? "Ani nevím, jak jsem se k divadlu nachomýtl. Spískal to buď pan Písař, nebo pan Buňát, z nichž jeden mne do toho zatahl," rozpomíná se pan Váca. Ale asi se ani moc nebránil, protože vzápětí mi prozrazuje, že jako dítě byl velmi zapáleným žákem dramatického oboru lidové školy umění. Tak zapáleným, že rodiče měli co dělat, aby ho odradili od zamýšleného studia

na konzervatoři. Není tedy divu, že v ochotnickém souboru zaujímal úlohu nejen hereckou, ale podílel se i na scénářích a režii představení. Od volných pásem, z nichž připomíná zdařilé "Přijela k nám televize", postupně soubor přešel k uceleným hrám. Jednu kuriozitu z divadla si asi skoro nikdo nevybaví. Již v roce 1982 či 1983 existovala CK Šumavatour - sice jen na jevišti, ale byla tu.

A přišel Listopad 1989...

Obnově přeshraničních lidských vztahů velmi pomohl celník Váca. Už před Listopadem tlumočil třeba při 20. výročí znovutevření hraničního přechodu. "Tam jsem byl s nohou v sádře," připomíná humornou příhodu, "a němečtí kolegové

chodili za mnou a měli mne za nejdůležitější osobu, která vše řídí, protože se domnívali, že v té sádře je ukryta nějaká vychytaná technika - a vůbec, kdo by posílal jen tak někam tlumočnicka s nohou v sádře?" A samozřejmě tlumočil i dále. Vzpomínáte? 3. února 1990 při lidském řetězu mezi oběma Rudami. Tlumočil i mnohokrát jindy. Pomáhal, jak to bylo potřeba. Jako první lektor kursů češtiny Volkshochschule Regen zasvěcoval v Bavorské Rudě své žáky do tajů své mateřštiny. Kdo někdy zkusil učit cizince našemu jazyku, určitě uznale pokyvuje. Pozitiva nové doby ale měla i svá negativa. Práce a personální situace na celnici se změnila tak, že se pan Váca rozhodl odejít. Po opuštění státní služby nejprve pracoval v německé spediční firmě a pak v roce 1992 se pustil do samostatného podnikání v cestovním ruchu. I přes některá nesplněná očekávání podniká stále a nelituje. Kromě práce žije pro rodinu, pomáhá dceři a synovi s výchovou jejich dětí a evidentně mu to působí radost.

Prodaná navěsta

Na závěr našeho povídání pokládám otázku, jak "skoro starousedlík" hodnotí změny českoněmeckých vztahů za 20 let. "Já si myslím, že se to přiblížilo zdravému normálu. Já tomu říkám efekt otevřeného šampaňa," komentuje pan Váca vývoj. Jinými slovy, výbuch nadšení máme za sebou a teď zcela normálně, kdo spolu chce mluvit, spolu mluví, a kdo nechce, holt nemluví. Za největší příspěvek své rodiny k přeshraničnímu porozumění považuje svoji "Prodanou nevěstu", jeho dcera se totiž provdala do sousedního Bavorska. "Máme to k sobě ale přes les jenom 6 km a v zimě, na svahu se vídáme skoro denně," říká pan Váca. "A můj syn je jednatelem české dceřinné společnosti jedné německé firmy," dodává.

Takže nezbyvá než vyjádřit přání, aby se hranice stávala stále neviditelnější a lidé bez ohledu na státní příslušnost spolu raději mluvili než zády k sobě mlčeli.

(Podle vypravování zapsala Věra Drahorádová)

PODZIMNÍ ŠUMAVA MĚ OKOUZLILA

(Rozhovor s fotografem, cestovatelem, majitelem penzionu a předsedou Železnorudského klubu Václavem Chabrem ze Železné Rudy)

Během Železnorudských slavností na přelomu července a srpna se křtila fotografická dvojjazyčná kniha Šumava-Bavorský les, život, lidé, sousedé. Kniha je prvním fotografickým dílem Václava Chabry. Autor je jedním z mála, kdo na svých snímcích neúnavně zachycuje šumavskou současnost, krajinu i typy lidí, práci a řemesla, kulturní i společenské události, tradice a nové česko-bavorské soužití ve společné Evropě. Jeho vztah k Železné Rudě je dlouhodobý. Říká o tom: „Jsem sice Plzeňák, ale sem do Železné Rudy jsme za mlada jezdili na čundry, spali jsme tady po stodolách a lezli jsme na nervy péesákům.“

Jak přišla myšlenka a námět udělat tuto knihu?

Prekvapilo mě, že různí fotografové dělají jenom krajinu. Věděl jsem, že o Šumavě vycházejí jenom knihy, které čtenářům ukazují krásy Šumavy, ale nějak se zapomíná na to, že tady na Šumavě žijí lidé se svými starostmi a radostmi. Mým cílem bylo ukázat život na Šumavě. Takže jsem navštěvoval poutě, atrakce, kulturní a společenské akce. Akcent jsem kladl na česko-německé akce, protože knihou chci také ukázat, že se oba národy už sblížily a nežijí jenom vedle sebe, ale pospolu a to jsem chtěl primárně v knize ukázat. A tou krajinou, které je tam jen sporadicky, jsem dění na Šumavě jen podmaloval.

Jak dlouho jste na knize pracoval?

Zhruba tři roky. Nedovedu to přesně odhadnout, protože akcí se tady moc nekoná, nebo jsem se o všech nedozvěděl. Většinou se vždycky konají tři čtyři v jenom dni, takže si člověk musí vybrat. Skutečně dát dohromady fotky, z kterých je pak co vybírat, trvá nějaký čas, takže minimálně tři roky jsem na tom vyšíval. Fotky, kterých je v knize zhruba dvě stě, jsem vybíral asi ze tří tisíc.

Tři roky jste fotografoval pod zelenou střechou Evropy v bývalém česko-bavorském příhraničí, které již zase srůstá v jeden celek. Kdo vám na knize pomáhal?

S fotografickým materiálem jsem si poradil sám. Potom už nastal trochu problém s texty, s těmi mi pomáhali různí lidé, např. známý publicista Zdeněk Roučka a druhý kamarád, profesionální novinář z Frankfurtnu Norbert Schreiber. Něco jsem překládal já, něco můj kamarád Ivan Falta a Simona Fink. Dát všechno dohromady bylo dost náročné. Potom všechny věci kolem tiskárny a grafiky byly dost vyčerpávající, protože ještě v tom nemám praxi, ale tím práce nekončí. Teď mám zas práci s distribucí, která také není jednoduchá, protože záběr je velký. Od Prahy přes Plzeň, Klatovy, celé pohraničí až na Lipno. Tady všude musíte objet knihkupce, to je hlavní článek celého řetězce. Je přece nejdůležitější, jakou odevzu ta kniha bude mít u čtenářů a když bude mít dobrou, pak teprve budu mít dobrý pocit.

Knížka je složena z mnoha společných česko-německých akcí. Můžete jmenovat ty nejnej?

Cení si třeba obnovené tradice v Uhlišti u Nýrska – svěcení koní a jízdu svatého Linharta. Přijíždějí tam i kolegové z Bavorska s koňmi. Velmi pěkná akce je na velikonoční pondělí ve Zwieselu, kdy jde procesí v dobových krojích ke sklářské kapliče, místu česko-německé mše. Úchvatná je tzv. Horská mše na Velkém Javoru, nejvyšší hoře Šumavy vždy poslední víkend v srpnu. Tam se sejde na tisíc lidí, sedí na skalách a poslouchají mši. Tu přenášejí zesilovače a reproduktory a skály kolem jsou doslova obalené lidmi. Druhá hodně působivá akce v Bavorsku je 600 let stará tradice - jízda koní z Bad Kötzingu do Steinbühlu, která sahá do roku 1412. Minulý rok se zúčastnilo tohoto největšího koňského procesí přes tisíc koní z celé EU. U nás máme už něco podobného, ovšem ne v takovém počtu – je to Svatováclavská jízda na Klatovsku.

Ve své knize dokazujete, že jste nejen schopným dokumentaristou a kronikářem, ale také aktivním účastníkem života v česko-německém sousedství...

Vzhledem k tomu, že jsem zároveň předseda Železnorudského klubu, který udržuje časté kontakty s podobně zaměřenými spolky na bavorské straně, tak o tom leccos mohu říct. Akcí je hodně. Když vezmu v úvahu, že jenom Železnorudský klub udělá deset akcí za rok a když to znásobím jinými spolky, jako železnorudští hasiči, fotbalisté, školky, školy, tak se tu opravdu něco děje. Přirozeně pořád tu ještě je manko. Velkým problémem je jazyková bariéra, ale ta také mizí. Např. ve Zwieselu se už několik let místní lidé učí česky. My jezdíme k nim na pivo a nakupovat, oni jezdí k nám na pivo a nakupovat, setkáváme se, zdravíme.

Dokážete říct, které fotky z knihy si nejvíce vážíte?

Nejradši mám fotku z akce, která se odehrává před železnorudským kostelem, kde vychází farář kordonem diváků. Jednalo se o pohřeb našeho kamaráda, kterého jsme šli na poslední cestě vyprovodit. Po dlouhé době to byl pohřeb, jak si představuji tradiční pohřeb se vším všudy - křesťanský v kostele s farářem. Takže to se mi podařilo nafotit a z dvou set snímků jsem vybral jeden, který se mi líbil nejvíce a který je v knize.

Jak jste se dostal k focení, kdo vás

k tomu vlastně přivedl?

Fotit jsem začal už ve dvanácti letech, kdy mně otec koupil první fotoaparát na svítkový film. Byla to taková dřevěná bedýnka. Focení s ní mě hrozně bavilo! Otec to vypožičoval a koupil mi trochu lepší východoněmeckou Altisu. A potom mi sehnal ojetou Flexaretu a to už teda byl foťák! Po pár letech nastal kýžený okamžik, kdy jsem si po nocích jako číšník přivydělával a koupil si vysněnou profesionální výbavu značky Nikon. Ovšem moje radost netrvala dlouho, protože za čtrnáct dní jsem jel fotit Formuli 1 do Monzy, kde mi všechno ukradli, takže jsem začínal zas od nuly. Jinak Nikonu jsem zůstal věrný celých čtyřicet let.

Máte za sebou několik výstav také třeba s africkou tematikou. Jak se fotí příroda tam a tady?

Do Afriky jezdím velice často. Jednou mě při jedné výstavě o Africe přinutili, abych spočítal země, kde jsem v Africe byl. Bylo to 27 zemí. Afrika má ale 56 zemí, takže jsem zhruba na polovině. Do Afriky jezdím především za poznáním, protože tenhle kontinent mám rád nejen jako světladíl s nádhernou přírodou, ale i s jeho lidmi. Ta příroda se tam fotí také dobře, ovšem je rozdíl fotit, když je venku plus dvacet stupňů, nebo když je tam plus pětadvacet. Druhá věc je, že Afrika je z velké části už muslimská a s fotoaparátem můžete narazit. Je tam dost problém fotografovat, ale dá se zvládnout všechno. Afrika je přenádherná, ale na Šumavu to nemá!

A šumavská příroda, v jakém ročním období je podle vás, fotografa, nejkrásnější?

Asi mi dá mnoho lidí za pravdu, že nejkrásnější je Šumava na podzim. Podzimní Šumava mě okouzila! Ale možná, že to není jenom krása a jedinečnost přírody, ale řekl bych, že to také umocňuje jedinečná historie Šumavy. Tuhle historii jsem v knize nastínil jen v náznacích. Nejvíce mě tu vzrušují místa, kam je vstup zakázán (v NP Šumava – pozn. autorka).

Jste aktivním účastníkem v česko-německém sousedství. Teprve po shlédnutí knihy si mnozí uvědomí, jak vlastně vypadá současný život na hranici, život v době, kdy železná opona zůstává už jen vzdálenou dvacetiletou minulostí.

Nejsem politik, беру to očima občana České republiky a fotografa a zároveň i podnikatele v turistickém ruchu. A protože vím, jak to tady vypadalo před dvaceti lety, tak bych řekl, že bychom neměli mít krátkou paměť. Už jenom cestování - to je tak něco úžasného, to je svoboda, jak má být. Když si dnes řeknu, že zítra pojedu do Hamburku, tak se sbalím a jedu. Jsme nejen členskou zemí EU, ale máme i práva daná Schenginem. A každý si o Unii může říkat co chce, včetně pana prezidenta, ale podle mě je členství v EU určité přínos.

Za rozhovor děkuje Hana Sádliková (fotografie zachytily křest knihy; zleva starosta Železné Rudy Michal Šneberger, Václav Chabr, starosta Bayerisch Eisenstein Thomas Müller)

ŽELEZNORUDSKÝ PIVOVAR BELVEDER SLAVIL A KŘTIL

Novinkou je šestnáctistupňový kat

Jediný pivovar na Šumavě a Klatovsku slavil narozeniny! Bezmála na osm stovek lidí si nenechalo ujit dvoudenní oslavy 3. výročí železnorudského pivovaru Belveder, nejvýše položeného pivovaru v Evropě ve výšce 902 metry. Pivovar za tři roky provozu získal řadu ocenění českých i mezinárodních. Už od pátku 16. července si návštěvníci mohli dopřávat atraktivní posezení ochutnávkou piva pšeničného, „klasického“ piva světlého i tmavého, dokonce i piva s příchutí hořkého pomeranče. Zlatým hřebem oslav, které končily 17. července, byl slavnostní křest dvou nových železnorudských piv.

Tradici vaření piva v Železné Rudě obnovil v roce 2007 František Strnad. V červenci toho roku byl naražen první sud a od té doby pivo vařené tradiční metodou z výborné šumavské vody, nejvyššího sladu z Moravy, chmele ze Žatce a kvasnic plzeňského typu, zachutnalo tisícům návštěvníků Železné Rudy. „Tři roky utekly jako voda a když se ohlédnou zpět, musím říct, že to byly povedené tři roky,“ říká František Strnad. Dnes patří železnorudský pivovar v kvalitě piva mezi špičky v České republice. Kvůli velkému zájmu museli majitelé pivovar v loňském roce rozšířit.

Nejslavnostnějším okamžikem oslav bylo pokřtění dvou nových piv. V pátek senátorka Jiřina Rippelová slavnostně uvedla na trh nejsilnější pivo belvederského pivovaru a sice šestnáctku polotmavou, která má název „Kat“. Druhý den v sobotu poslanec Jiří Papež pokřtil speciální pivo, světlou dvanáctku. Jde o pivo, které údajně vyráběl ještě za Rakouska-Uherska pivovar Prazdroj pro vídeňský císařský dvůr, které bylo vařeno pouze z rakouského sladu i chmele.

PIVU DO STARTU POPŘÁL PAPEŽ

„Já především děkuji panu Strnadovi za pozvání na tak významnou událost, jako je křest nového piva z místního pivovaru. Já už jsem celou řadu piv tady uvařených ochutnal a musím říct, že to opravdu byl vždycky výborný zážitek nejen gastronomický, ale i požitkový a jsem přesvědčen, že i pivo, které

dnes křtíme a které je čerstvě uvařené, bude patřit do kategorie výborných piv. Když jsem tady byl loni otevírat velký pivovar, říkal jsem, že Šumava má několik atributů, kvůli kterým sem turisté jezdí. Je to krásná příroda, krásné lesy, sport. A na Železnou Rudu v poslední době lidé jezdí i za dobrým pivem a je to zásluha rodiny Strnadů a patří jim za to nesmírné poděkování! A teď už ke křtu piva. Já bych chtěl tomu novému pivu, které má krásnou barvu, krásnou pěnu a věřím, že bude mít i dobrou chuť, popřát především co nejvíce žiznivých a spokojených zákazníků a dobrou pitelnost. To je vlastnost, které dobré pivo musí mít. Takže doufejme, že to pivo bude právě takové. Já mu přeji opravdu úspěšnou cestu pivním životem. Pivovaru Belveder přeji: ať vám to pivo lidé stále dobře pijí“, popřál Papež.

NOSÍ MARŠÁLSKOU HŮL V TORNĚ

A pak už všichni mohli ochutnat pivo, které je diametrálně odlišné od všech piv železnorudského pivovaru. Slavnostní řeči přispěl i Josef Krýsl, který pivovar Belveder stavěl. „Jsem na těchto pivních slavnostech velice rád, protože s rodinou Strnadů spolupracuji už delší dobu. Já bych chtěl na začátek pouze říct, že mnozí z vás, kteří jste tady, nosí maršálskou hůl v torně. A jeden z těch lidí je mladý Franta Strnad. On vlastně nikdy netušil, že se stane sládkem a to je na tom to krásné, protože takoví lidé nosí kreativitu do vaření piva. A Franta přinesl spoustu nových prvků, protože tito lidé, když je to začne bavit a chytne se sládkování u srdce, přinesou nové myšlenky, a on je právě nositelem těch nových myšlenek. Měli bychom tady s Frantou seniorem mluvit o medailích, které dostal Belveder po celé České republice a já věřím, že to ještě půjde dál. A je tady spousta podnětů. Jeden z podnětů je, že jsme si dnes dali vídeňský ležák. Možná si řeknete: Proč tady na Šumavě pijeme vídeňský ležák? Vídeňský ležák není proto, že by to byl recept z Vídně. Vídeňský ležák vznikl proto, že šlo o piva, která byla

vařena zejména v západních Čechách, která se zhruba asi před 120 lety exportovala právě do oblasti Vídně, neboť tam se nejvíce pilo českých piv. A vídeňský ležák vzniká ze speciálního sladu, který je vídeňský, a František ještě do toho vnořil určité své prvky, které při vaření používá a dostalo to charakter plně sladové chutě i barvy. Jinak je tady malý poznatek, že vaříme nejen z českých vynikajících sladů chmele, ale také maličko používáme dnes bavorské slady, které jsou též výborné. Možná, že to je takové podání ruky přes hranice a to my tady přece všichni potřebujeme. My chceme, aby k nám sousedé z Bavorska jezdili. Víím, že mezi námi je často velký rozdíl řeči, ale já si myslím, že přes pivo bychom si měli začít rozumět nejprve a nejlépe“, dodal na závěr své řeči propagátor, tvůrce a fajšmekr Josef Krýsl, který drží tradici dobrého českého piva.

SOUTĚŽ O SOUDEK PIVA

Protože nové pivo nemá dosud název, byla na závěr slavnostního křtu vyhlášena soutěž, která v republice ještě nikdy nebyla. „Víte, že pivo, které paní senátorka včera uvedla mezi lid, se jmenuje ‘Kat’. Kat vychází z toho, že je to pivo silné. Takže etiketa, která v září udělá radost sběratelům, by měla představovat skutečného kata v kápi, který má v ruce popravčí sekeru, špalek a pod špalkem by měl ležet člověk s‘atý po pivu. A katovi by měla jít od pusy komiksová bublina, kde by mělo být napsáno: Dal si tři šestnáctky a s‘al se sám! Dnes záměrně jsme vůbec nemluvili o názvu toho druhého piva. Dnes zde vyhlášíme soutěž:

**Kdo vymyslí novému pivu
název, dostane sud tohoto
dobrého piva.**

Návrhy můžete zasílat na náš mail (hotelgradl@email.cz), nebo poštou do hotelu Gradl a naše rodina vybere název, o kterém si bude myslet, že se tomu pivu bude hodit nejlépe,“ řekl majitel pivovaru František Strnad. Pro ŽZ připravila Hana Sádliková

Železná Ruda má novou atrakci. Od srpna pořádá Radek Ipser vyhlídkové jízdy s koňským spřežením a kočárem kolem Železné Rudy. Nástup je na parkovišti u Café Charlotte. Od příštího roku se bude jezdit ze Špičáku k Černému jezeru. Kočár si

mohou rezervovat též svatebčané a privátní osoby na tel.: 731 865 265 (VCH)

Výroky pro zasmání:

- Jsou tři etapy života: mládí, střední věk a vypadáte dobře!
- Děsně nenávidím opilce.
Minule, když jsem šel z hospody, tak mi pořád šlapali po rukou.

Čachrov hostil majitele historických automobilů a motocyklů, které pozval pan Václav Zahrádka, majitel muzea železničních dresin, sám vlastník překrásného veterána Aero 30. (VCH)

Tipy na výlet

Velký Roklan

Jedna z magických hor Šumavy – a druhá nejvyšší hned po Velkém Javoru, je dostupná i pro návštěvníky Železné Rudy. V srpnovém čísle ŽŽ jsme psali o možnostech, jak dojít do okolí Velkého Roklanu z české strany (přes Poledník) a také z německé strany (přes Hochschachten). Dnes popíšeme tu nejzajímavější cestu na Velký Roklan (1452m).

Výlet musíme podniknout přes Německo. Ze Železné Rudy vyrazíme ráno v 7.34 železnicí (souprava Waldbahn) do Zwieselu, kde jsme v 7.57. Koupíme si v automatu ve vlaku tzv. Bayerwald Ticket, který platí celý den na všechny spoje – tedy i na zpáteční cestu a v soupravách Waldbahn i na českém území. Ve Zwieselu předsedneme na malý autobus „Falkenstein Bus“ (odjezd od nádraží Zwiesel v 8.01) a svezeme se vzhůru do Buchenau (jsme tam v 8.14). A pak už nasadíme pohory a průměrné tempo.

Chata pod Roklanem je otevřena až do konce října

Z Buchenau se vydáme po značené cestě směrem k přehradě Trinkwasserspeicher Frauenau. Jsme tam za hodinku. Pak půjdeme po značené cestě 1 a 6 směrem Hochschachten a Rachel (Roklan). Budeme šlapat zhruba hodinu podél přehrady, kterou máme po levé ruce. Cesta se pak zvedá a značená cesta na Roklan odbočuje vpravo. Doporučuji ale jít zajímavější cestou přes most rovně nahoru. Už od křižovatky značených cest vidíme před sebou po levé ruce bývalou lesovnu, u ní je možné posedět na lavičce a občerstvit se vlastním zbožím. Po dalších dvaceti minutách narazíme na křižovatku – vlevo na Hochschachten, rovně směr Rachel. Půjdeme tedy rovně. Všude kolem se těží dřevo kvůli kůrovcové kalamitě. Rozsah těžby se neustále rozšiřuje, přestože jde o tzv. jádrové území národního parku. Správa bavorského parku tvrdí, že jde těžbu v tzv. nárazníkovém pásu (jen kolem bezzásahových území). Patrně proto správa parku odstranila tabule označující začátek Národního parku Bavorský les u přehrady Frauenau a posunula ji dál, přestože hranice NP se neměnily. Je to patrně proto, aby si turista myslel, že jde stále jen v „nárazníkovém území“ a že těžbu tu jsou v pořádku.

Konečně skončí široká lesní cesta točnou pro nákladní auta a my vkročíme do skutečného jádrového území. Kráčíme úzkou stezkou, která se vine serpentinami vzhůru. Kolem nás už je jen torzo lesa, vysoké stromy jsou suché a polámané, všude borůvčí, kapradí a kameny.

Na mnoha místech se les sám od sebe zmlazuje. Připadáme si trochu jako v krajině duchů, nebo jako ve zvláštním lesním bludišti. Na dosah máme českou hranici a tzv. Židovský les. Z české strany se sem ale nesmí a nesmí se tedy ani na českou stranu. To, jestli nová zakázaná území („území s omezeným vstupem“) v Národním parku Šumava byla vytyčena legálně nebo ne, ponecháme právníkům. Snad to vyřeší za nás. Na jednom místě jdeme dokonce přes skálu opatřenou skobami a lanem – jako v Tatrách. Na naší cestě je celá řada odboček, teoreticky tam jít smíme, ale popis neznačené cesty až někdy jindy. My jdeme po cestě značené evropskou značkou E6. Výhledy na českou i bavorskou Šumavu jsou úchvatné a patrně vůbec nejkrásnější z toho, co na Šumavě můžeme vidět.

Zhruba v poledne dorazíme na nádhernou horskou louku pod Velkým Roklanem, následuje křižovatka značených cest a my jdeme vzhůru na Roklan kolem horské chaty tzv. Waldschmidt Haus. Tady je možné pojit i přenocovat. Ceny jsou slušné. Na vrcholu Velkého Roklanu jsme ve 13 hod. Nejkrásnější pohled je na českou stranu a na hraniční hvozdy směrem k Roklanskému jezeru, k Blatnému vrchu, Špičnicku a Luznému. Kolem dokola je nefalšovaná šumavská divočina. Na české straně vidíme Modravské slatě a Novohutské močály, Studenou horu a Roklanskou hájenku. Tam všude je vstup zakázán. Zhruba 30% všech lesů na české straně je už suchých, přestože v roce 2007, kdy lesy na české straně byly ještě zelené, nám ekologové tvrdili: „Jde o podmačené a stabilní lesy, které prosychat nebudou.“ Vida, pravdu neměli. V dál se objevuje Filipova Huť u Modravy a dokonce i hrad Kašperk. Skutečně nádherný pohled.

Zpátky se vydáme opět kolem chaty pod Roklanem směrem na Klingenbrunn. Vydeme-li z Roklanu ve 14 hodin, budeme na železniční zastávce v Klingenbrunn v 16 hod. (část obce i železniční stanice leží ještě na území Národního parku Bavorský les). V 16.23 odjíždí souprava do Zwieselu, kde přestoupíme na vlak směr Železná Ruda, odjezd v 17.00. Nabízí se možnost přestánu na hraničním nádraží na vlak do Železné Rudy centrum a na Špičák (jen ve všední dny). Další

Těžba dřeva na Roklanu se neustále rozšiřuje

vlak odjíždí z Klingenbrunn v 18.23 a má dobré každodenní spojení až na Špičák. Přeji hezké zážitky na výletě!

Radovan Holub (fotografie z archivu autora)

Březník – Pustina – Dobrá Voda

Autobusem nebo autem můžeme zajet na parkoviště u bývalého hotelu Seno (směr Hartmanice), dnes penzion Rovná, kde bud' vystoupíme anebo odstavíme auto. Po značené cestě dojdeme ke kapličky sv. Vintíře, odkud už je to jen pár schodů ke kříži na vrcholu Březníku, kde se nám naskytne výhled na bavorskou stranu Šumavy. Zde v těchto místech dle pověsti sídlil mnich Vintíř (Gunther), který přišel z kláštera v nedalekém Rinchnachu. Odtud sejdeme zpět na cestu a dáme se doprava, která nás přivede na kouzelné místo zvané Pustina, kde dodnes stojí ruina staré hájovny (viz foto pod textem). Odtud můžeme dále na Babylon a přes Paště na bývalé Stodůlky a nazpět do Dobré Vody. My ale pokračujeme od Pustiny vlevo až přijdeme ke kostelu v Dobré Vodě, kde si můžeme prohlédnout jedinečný skleněný oltář. V Dobré Vodě se nachází muzeum Dr. Šimona Adlera s restaurací a léčivý pramen, po kterém dostala obec své jméno. Z Dobré Vody po silnici dojdeme nazpět k parkovišti, odkud jsme vyšli.

Text a foto: Václav Chabr

SUDOKU

Železnorudského zpravodaje na září 2010

Obtížnost : 4 / 298 Připravil : Josef Růžička

	4	3	9			6	2
8	1						
			1		4		3
		4		6			9
		7			2		
6			2		8		
7		8		1			
						2	8
4	5			8	7	9	

1	8	4	9	6	2	3	5
9	2	5	7	8	1	4	3
3	6	9	1	4	5	8	2
2	7	8	5	1	3	9	6
5	1	2	3	9	7	4	8
8	3	7	2	5	6	1	9
6	4	3	8	9	1	2	7
7	9	1	4	3	6	5	8

Ze života Šumavy: Mezi Markomany a Bóji,

8. část. Autor: Julius Komárek, český učitel, vědec, spisovatel K vydání připravil: Josef Růžička, Plzeň

Julius Miloš Komárek (15. srpna 1892, Železná Ruda - 7. února 1955, Praha) vystudoval gymnázium v Klatovech. Pokračoval ve studiích přírodních věd na filosofické fakultě Univerzity Karlovy v Praze. V roce 1919 habilitoval a od roku 1932 byl řádným profesorem zoologie a přednostou II. zoologického ústavu Karlovy univerzity. Vedl Výzkumný ústav lesnický od jeho zřízení v roce 1921 až do roku 1945. Důvodem pro založení ústavu byla kalamita přemnožení bekyně mnišky. Ze své funkce jako první v střední Evropě nařídil letecké práškování proti mnišce a sosnokazu (1926, 1932). Svě zkušenosti a znalosti podal v 200 svých odborných publikací a časopisech, které se týkaly lesnictví, lékařství, myslivosti, ochrany přírody a rybářství. Byl jedním z iniciátorů zřízení národních parků v Tatrách a na Šumavě

Nyní obrátím pozornost ku vlastním způsobům hmotného života Bójů a dle zoologických usancí pojednám o bionomii, ekologii, atd. těchto živých tvorů na hřebenech šumavských hor. Co se obydlí týče, musím uznat, že na svých samotách a v malých vesničkách měli domky docela slušné, účelně využívající zdravé vůně z chléva a z hnojiště. Všechno obyvatelstvo bydlelo pod jednou střechou, ložnice krav byly vedle ložnic lidí. Dětila je kamenná předsň, v níž byly sudy ku slévání mléka na zimu, sudy se zelím a také mléko čerstvé. Výsledek byl, že lidstvo bójské bylo trvale načichlé mlékem a příměsí kyselého zelí. Pasačku sedící skrytě v lese jsi navštívil na dvacet kroků předem, ovšem když byl vtr

příznivý. Při shromážděních v kostele se vznášel mléko-zelný oblak k nebeským výšinám. Každé stavení mělo kolem vstupní strany vyvýšený ochoz z plochých žulových kamenů, který tvořil spojení mezi dveřmi do bytu, chlévem a kolnou. Bylo to nutné pro dobu jarní a podzimní, kdy za trvalých šumavských dešťů se dvůr ponořil do roztoku hnojnice a kravinců. Zahrady většinou nebyly. Ovoce pro zimu neuzrálo a zeleninu bójské kuchařky neuzívaly. Jako ochrana proti větru a sněhu bylo kolem celé domovní fronty srovnáno úhledně polínkové dříví, jímž hledělo jedno neb dvě malá okénka. Vedle kuchyně byla jedna, nejvýše dvě místnosti na spaní.

Na samotách, kde drželi mnoho skotu a kosili veliké louky, byla prostorná stodola. Ač tyto lidé žili uprostřed lesů a dřevu byla jejich hlavní nástrojová surovina, byly zdi stavení vždycky z kamene, později z nakupovaných cihel. Kupodivu byla vnitřní čistota obydlí obstojná. K tomu jistě mnoho přispívala zásada nosit doma dřeváky nebo chodit na bosu.

Doma dělané dřeváky byly národní obuví. Byly vycpány senem a lidé v nich uměli chodit i běhat velice obratně. V evropských botách měli neohrané nohy a jako nějací chrobáci se jimi kodrcali po zemi, když šli na jarmark nebo k úřadu. Jakmile vyšli z městečka ven, svlékali je a běželi domů bosí. Ulehčilo se jim. Podobné bylo, že vždycky a za všech okolností muži měli na hlavě klobouky. I malá děcka mužského pohlaví nosila klobouky. Prostovlasý se objevil Bój jen v kostele neb

na pohřbu. Snad chodili s kloboukem i do postele. Oděv byl normální, selský. Podivnou roli hrál kapesník. Patřil pouze k nedělnímu ústrojí a měl účel dekorativní. Nebyl používán k vysmrkání, nýbrž k osušení potu nebo k chlubnému mávání. Zde se totiž smrkalo docela jinak než v Evropě. Zde dosud vládlo smrkání prehistorické. Při takové potřebě byl palec opřen o jednu nosní díрку a druhá vystřelila svůj obsah na dva metry daleko. Pak se to opakovalo z druhé strany. Zbytky se otíraly vzadu o kalhoty. Děti polykaly nudle.

K Bójům za mého mládí dosud neproniknul zlozvyk kouření. Většina si přivlastnila bavorský zvyk šňupání a pašovala tak zvaný "prisil" z Bavor. Kvůli lepšímu požitku jej míchali s máslem a drobně drceným sklem. Prisil se nosil v krásných, plochých skleničkách z barevného skla, šikmo vroubkovaných, a šňupajícím tekly z nosu neustále dva černé, páchnoucí potůčky, takže kníry byly pod nosem vždycky do rezava odbarveny. Šťastná manželka, která dostala polibek. Myslím však, že v této době líbání jako milostný projev Bójům známo nebylo. Líbající se párek jsem nikdy neviděl.

Výživa se dala téměř výhradně potravou rostlinnou a mlékem. Jen ten, jehož ideálem je denně vepřová, by mohl říci, že měli bídu. Bójové netrpěli nedostatkem, neboť bída byla zaháněna pevnými způsoby života, který měl neúprosné zásady. Nebylo možno nevykopat brambory nebo nesklidit oves, i když někdy tyto pozdní plodiny zapadly předčasně sněhem.

Nabídka novinek

Knihovna je stále otevřená v pondělí, úterý a čtvrtek odpoledne. Naši knihovnu navštěvuje pestrá škála čtenářů, nejmenší děti, někdy již předškolního věku, si rády vybírají barevné pohádkové knížky, dospívající čtenáři mají své oddělení plné dobrodružných knih i dívčích románků. Největší nabídka je pro dospělé čtenáře.

Z posledních novinek vybírám:

Meyer, Stephenie: Krátký druhý život Bree Tannerové

Monyová, Simona: Blond'atá stíhačka Rebstock, Radovan: Koleje přes Šumavu

Steel, Danielle: Borec

Larsson, Stieg: Dívka, která koplá do vosího hnízda

Magris, Claudio: Dunaj, životopis řeky Hájková, Pavla: Jaromír Štětina – Brutalita moci

Fieldingová, Joy: Ještě mě nezabíjej

Fuchsová, Irena: Když se řekne

Fuchsoviný

Holub, J. T.: Jak se léčit pomocí

homeopatie Fethová, Monika: Případ trhače jahod

Pohlreich, Zdeněk: Prostřeno bez servítků

Civade, Lenka: Provence jako sen

Patterson, James: Sedmé nebe

Keleová – Vasilková, Táňa: Srdce v temnotách

Viewegh, Michal: Povídky o mužích

Špaček, Ladislav: Nová velká kniha etikety

Sansom, C. J. : Vladař

Clarke, Stephen: Merde impossible Ještě něco nového pro děti:

Kahoun, Jiří: U všech čertů

Svěrák, Jan: Kuky se vrací

Viewegh, Michal: Tři tatínci

a maminka

Kmuníčková, Zdenka: Zločiny kacírky Klotyldy

Winklerová, Dana: Pohádky o vlách

Anotace všech knih, včetně jejich obálek, naleznete v on-line katalogu na webových stránkách knihovny.

Za 100 Kč na celý rok, pro děti za 50 Kč, si u nás můžete půjčovat knihy a časopisy i vy. Pro všechny příchozí jsou k

dispozici tři počítače s internetem, za jejich užívání se neplatí žádný poplatek.

Martina Najmanová, knihovnice

Týden knihoven

Secce veřejných knihoven Svazu knihovníků a informačních pracovníků vyhláší od 4. do 10. října již 14. ročník celostátní akce Týden knihoven.

Na podzim uplyne

200 let od narození Karla Hynka

Máchy, a proto

Týden knihoven

začíná Velkým

říjnovým společným

čtením z jeho děl.

Železnorudská

knihovna se

připojuje a zve vás

4. října v 18 hodin

na čtení Máchova Máje. Celý týden

budou v naší knihovně probíhat soutěže

pro děti a pro všechny nové čtenáře bude registrace zdarma.

Martina Najmanová, knihovnice

NOC SKLA VE ZWIESELU BYLA PLNÁ ZÁŽITKŮ

Město Zwiesel má dlouholetou tradici sklářství. Všude po městě naleznete galerie skla, manufaktury a sklárny. Sklářský průmysl ve Zwieselu sahá až do 15. století. Vedle puců pro okna byly vyráběny i skleněné knoflíky a perly pro náhrdelníky a růžence. Brzy se zde také začalo vyrábět užité a okrasné sklo všeho druhu. Ještě dnes je kolem tisícovky lidí zaměstnáno ve zwieselských sklárnách.

Tradiční zwieselské slavnosti

Každé město má své slavnosti, ve kterých se zrcadlí to, co je pro město typické. Každý rok pořádá město skla zwieselskou Noc skla. Její hlavní myšlenkou jsou slavnosti skla, hudba, setkání lidí a společné oslavy. Letošní Noc skla jsme mohli zažít v sobotu 14. srpna. Ve všech variantách dostávali návštěvníci v centru města sklo, umění a hudbu. Při otevření samozřejmě nesměla chybět pomoc zwieselské královny skla Kathrin Czych se skleněnou korunou a žezlem. Na pomoc si přivedla i princeznu skla Rebeccu Greiner z dalšího městečka skla Lauscha. Obě "veličenstva" popřála návštěvníkům večer bohatý na zážitky a dala se pak na cestu k různým místům ve městě, ke kterým vedly cesty osvětlené pěti tisíci kusy sklenic se svíčkami. Vrcholem bylo předvádění sklářského umění. Sklářští umělci mohli vidět, jak květiny ze skla nebo vázy vznikají. Obzvláště zajímavé bylo, když Petr Novotný, jeden z nejlepších českých sklářů a majitel sklárny Ajeto, vystoupil "na

pódium". Za asistence svého kolegy ukázal náročné zhotovení uměleckého koně.

Umění bylo všude centrálním tématem večera. Konal se veletrh sklářského řemesla, zwieselská aukce skla, na různých

místech byly k vidění výstavy např. ve Waldmuseu, zwieselském podzemí, byla otevřena Galerie skla, Křišťálová galerie. Každoročně při Noci skla jde v podstatě o jednu velkou prezentaci sklářských umělců, řemeslníků a průmyslových

provozoven, a paleta vystavovaných kusů sahá od užitého skla dokonalého tvaru po zvláštní vtipné objekty a unikáty plné fantazie sklářských umělců. V průběhu celé zwieselské Noci skla zněla živá hudba na náměstí, v parku i v přilehlých ulicích - italské šlágry u skleněné kapličky, rock na náměstí, a také tradiční zavítali muzikanti harmonikáři 'Kůrovci' z Kašperských Hor do hostince 'Česká vesnice'.

Pět tisíc číší po městě

Po celém městě byly rozestavěny skleněné číše, ve kterých se po soumraku rozhořely svíčky. Zážitek jste si mohli odnést ze sklárny, kde se osobně účastníte foukání skla. Té noci byly otevřeny i některé kulturní stánky jako věž kostela sv. Mikuláše, kam jste mohli vyšplhat a z ptačí perspektivy se kochat úchvatným pohledem na nočně osvětlené město. Bylo otevřeno i zwieselské podzemí, kde můžete spatřit ojedinělou prezentaci sklářských galerií.

Křišťálový zážitek

V bavorském městě skla Zwieselu je k vidění i nejvyšší pyramida z křišťálového skla na světě (8,06 m x 4,8 m) zapsaná v Guinnessově knize rekordů, která se skládá z 93 655 kusů sklenic na víno (viz foto). Má hmotnost 11,6 tun a v celé své kráse se zaskvěla v roce 2007 na zahájení velké Zemské výstavy. Z Noci skla ve Zwieselu si každý odnáší úžasné zážitky.

Ze Zwieselu pro Železnorudský zpravodaj připravila Hana Sádliková

Matematický úkol aneb dá se měřit přátelství?

V nouzi poznáš přítele, praví staré české přísloví. Každý asi má nějakou zkušenost s pravdivostí lidového mudrosloví. Naše prázdninová cesta do partnerského Aldena potvrdila moudro o příteli poznaném v nouzi.

Bylo nás sedm, a proto jsme vyrazili v autě pro osm lidí. Už před Deggendorffem se ale ukázalo, že něco nebude v pořádku. Při brzdění nás auto pěkně natřásl a před Brixenem po dlouhém klesání zmlklo úplně. Naštěstí po chvíli přestal motor stávkovat, ale raději jsme vyhledali v Brixenu autorizovaný servis. Tamní mechanik auto zkontroloval a prohlásil, že motor je v pořádku, "...ale s těmi brzdami byste neměli pokračovat." Když jsme mu sdělili cíl naší cesty, prohlásil, že to jo, ale dál ani kilometr. Jaště nám na lístek napsal, na koho se v Trentu obrátit a italsky připsal, co naše auto potřebuje. A ejhle, vše to zcela nezištně. Tak jsme zaplatili aspoň českou tekutou a pěnivou měnou.

Druhý den ráno jsme zašli pozdravit

aldenského starostu. Při takových příležitostech se obvykle řeč stočí k průběhu cesty. A ejhle, pan starosta reaguje zcela nečekaně. Bere své auto, sekretářku (jako tlumočnici), nařizuje jeďte za mnou a za chvíli už v patřičném servisu vyřizujeme vše potřebné. Auto musí zůstat v servisu nejméně dva dny.

No tak holt změníme plány a cíle výletů, říkáme si. Ale potřeť ejhle - pan starosta neváhá, kontaktuje šéfa aldenského sportovního klubu a výsledek? Nazítí ráno máme mít k dispozici devítimístné auto od sportovců.

Ted' musím porušit pravidlo o třetici všeho dobrého a počtvrté píšu - ejhle! Když nás starosta dovezl zpět do Aldena, auto na nás čekalo na dvoře radnice. Takže přes všechnu smůlu a komplikace nakonec naše

týdenní dovolená nebyla vůbec pokazená. (Tak na závěr pro zájemce malá úloha: jakou jednotkou by šlo měřit přátelství a kolik jednotek jsme spotřebovali?)

Text a foto: Věra Drahorádová (na fotografii vypůjčené auto sportovního klubu Aldeno)

Marcel Beer ovládl 4. závod Evropského poháru iXS EDC

V pořadí 4. závod Evropského poháru iXS European downhill cupu se o prostředním srpnovém víkendu konal na šumavském Špičáku, nejvýhodněji položeném místě celé série. Bikepark Špičák udělal na závodníky dobrý dojem nejen krásnou přírodou, ale i dobrou organizací celé akce. Na Šumavu se sjelo takřka 200 závodníků ze 14 států Evropy, kteří se museli vyrovnat s proměnlivým počasím, které ovlivňovalo podmínky na trati. Po pátečním deštivém tréninku na extrémně mokré trati, se počasí umoudřilo a trať Struggle postupně osychala. Bez problémů se s tímto vyrovnal v sobotním rozřazovacím kole Marcel Beer (SUI-GT/iXS) a druhého v pořadí nechal za sebou s odstupem skoro 4 sekund. Stejně bezchybnou jízdu pak předvedl v nedělním finále a sesadil z Red Bull Hot seat pak celkově druhého Sama Shucksmitha (GBR- Bad Ass Bikes). Své kvality v kategorii Elite Men prokázal celkově třetí Dominik Gspan (SUI- EWZ/Loop) vedoucí závodník iXS Swiss Downhill Cupu. Nejlepšího umístění z našich závodníků v nejprestižnější kategorii dosáhl s 11. místem Adam Stašek (CZE- Ghost) . Nejrychlejší v kategorii Elite Women byla úřadující německá mistryně Harriet Rücknagel (GER-OnTheEdge), která ve své třídě dominovala s náskokem 7 sekund.

Sportovní areál Špičák, který není již jen zimním lyžařským střediskem, přišli při nedělním finále podpořit i politici

představitelé Plzeňského kraje. Ceny vítězům předávali hejtmanka Milada Emmerová, poslanec českého parlamentu pan Jiří Papež, starosta Železné Rudy Michal Šneberger a radní Plzeňského kraje pro školství, sport a mládež Jiří Struček. Bikepark Špičák chce takto kvalitní závod s účastí špičkových jezdů zopakovat v Čechách i v dalších letech. My diváci, které cyklosport zajímá, jsme s úžasem sledovali,

jak velké má biking zázemí. Tolik aut z Rakouska, Švýcarska a Německa shromážděných na okolních parkovištích, Železná Ruda patrně ještě nezažila. Cesta mezi parkovišti a Sportovním areálem se stala jedním velkým procesím lidí s koly i bez kol. Ani v zimě nebývá kolem areálu tak plno. Vjezd musel být regulován dokonce pomocí závor – jako v zimních měsících. Překvapilo nás také to, jak čistě celá akce

skončila. Vezměme v úvahu to, že mnozí závodníci rozbili své stany přímo na parkovištích. Měli tu často i vlastní generátory k výrobě elektřiny, sezení se stříškou, stojany na kola, své šatny a dokonce i malé televizory. Také nás překvapilo, že navzdory této na naše poměry mamutí akci nebyl příliš velký hluk, tu a tam se objevil podroušený sportovec, ale celkově proběhla akce v souladu s přírodou, dalo by se říct.

Zkušenosti z mezinárodního závodu využijí organizátoři podle svých slov při pořádání dalších akcí.

-red- s využitím informací Sportovního areálu Špičák

Uprostřed krásné šumavské přírody a v příjemném prostředí špičáckého sportovního areálu se jel 4. závod Evropského poháru downhill cupu, který sem přilákal na 200 závodníků z celé Evropy a tuzemska. Vyhrál Marcel Beer ze Švýcarska a v ženách Harriet Rücknagel z Německa. Závodníci přijeli povzbudit i politici Západočeského kraje a starosta Železné Rudy Michal Šneberger, kteří předali vítězům ceny. Bikepark Špičák udělal velmi dobrý dojem organizací celé akce o jejíž pořádání se chce ucházet i v příštím roce. Pro milovníky tohoto sportu připomínáme, že bikepark Špičák a lanovka jsou denně v provozu do 19. září.

Text a foto: Václav Chabr

Na kole vzhůru – o turistických cílech cyklisty ze Špičáku

V našem okolí je mnoho zajímavých míst, která lákají svou polohou a výškou. Mezi atraktivní místa jsou samo sebou nejvýše položené partie vrchů, kopců a hřebenu. Na Železnorudsku je kopců dost a dost a některé jsou přímo stvořené pro výjezd na kole. Pancíř svou dostupností láká cykloturisty, neboť kdo vyšlepe nahoru, už pak se veze z kopce přes Můstek, Prenet až třeba do Klatov a Plzně, stejně tak jako teče řeka Úhlava, která pod Pancířem pramení. Kousek dál od Pancíře, mezi Habrem a Můstkem, pramení ještě řeka Křemelná a do Dunaje se vlévající Řezná. I tady jsou cesty vhodné pro projížďku na kole třeba od Hofmanek na Javornou nebo Hůrku.

Lanovkou na Špičák jezdí v létě zase nadšenci sjezdu v bikeparku, my raději klasicky na kole bez technických problémů přes rozvodí mezi Špičákem a Jezerní stěnou. Ze Špičáku je mnoho pěkných pohledů jak do Bavorska, tak do Čech. Zajímavý je však výšlap na kole ke Svarohu, který je nádhernou hraniční horou. Výchozím místem je Černé jezero, kde již

funguje všechno, pivo, víno, zmrzlina, ekologický autobus a vodní přečerpávací elektrárna na Úhlavě. Chybí lodičky a zbouraný hotel, po kterém však zůstal prostor a něco sklepů. Kousek dál ve směru na Stateček je již nově zbouraný objekt PS roty i s pamětní cedulí. Lesní cesta stoupá a nad vodopádem Bílá Strž odbočíme doleva po cestě zase vzhůru. Na první křižovatce lesních cest, asi po 2 km, odbočíme opět doleva. Cesta je stále v lese, ale od křižovatky už začínají prosvítat paseky a po pravé straně je vidět horizont a před námi stoupající silnička. Teď už jsme vysoko na úbočí hřebenu a pod námi údolní nádrž na Úhlavě, nádraží Hojsova Stráž s hotelem Bílá Strž a hřeben od Prenetu k Pancíři. Na první pohled holý kopec nad námi je dostupný raději pěšky, není to již daleko, ale cesta tu není

téměř žádná. Ze Svarohu je možný kruhový rozhled na všechny strany. Krásný pohled je na Ostrý pod námi a na Javor je potřeba hlavu malinko zvednout. Na kopec jsem dojel příjemně unavený a ještě schopen vnímat. Všude kolem prý kalamita, pro mě však klid, pohoda a vládní pocit. Snad pocit pokory před tím vším, co můžeme vidět a prožívat.

Vlastimír (Míra) Langr, Plzeň – Špičák

Placená inzerce

NOVÉ PNEU

Za ceny výhodnější než na internetu
Dovoz do Železné Rudy ZDARMA!

**AKTUÁLNĚ
ZIMNÍ NABÍDKA !**

www.pneu-plzen.cz

Bayerischer Wald - Verein e. V.

Spolek přátel Bavorského lesa

Spolek byl slavnostně založen 25. 11. 1883 na radnici v Deggendorfu. Mezi zakládajícími členy byly tehdy vedle Deggendorfu a Bodenmaisu, obce Bavorská Železná Ruda, Lohberg, Pasov, Regen, Vichtach, Straubing, Zwiesel aj.

Hlavním cílem tohoto spolku, jako neziskové organizace, bylo vytvářet podmínky pro ochranu krajiny, její rostlinstvo, zvířenu, dále přispívat k zachování regionálních kulturních tradic obyvatel Bavorského lesa pro příští generace. Dalším neméně důležitým úkolem spolku bylo napomáhat rozvoji začínající turistiky, ale také pěstovat lásku k přírodě a vlasti.

Po více než 60 leté úspěšné činnosti spolku Bayerischer Wald - Verein byla jeho činnost podstatně omezena válečnými léty a následně zcela ukončena v roce 1945.

Nové, poválečné období spolku začíná 17.07.1949, kdy se v Zwieselu schází 1. poválečná ustavující valná hromada delegátů 28 původních poboček. Jsou schváleny nové statuty spolku, zvolen je nový výkonný výbor. Obnovuje se i činnost v pobočkách.

1. předsedou pobočky v Bavorské Rudě (64 členů) byl Wolfgang Enders. Pobočku Lam (83 členů) vedl Albert Willmann, statkář z Lambachu, jehož jméno nese dnes chata na vrcholu Velkého Ostrého. Nejširší členskou základnu měla tehdy pobočka ve Straubingu, 213 členů. V Regenu to bylo např. 67 členů, v Bodenmaisu 53, v Lohbergu 27.

Předsedou pobočky Zwiesel v té době byla další významná bavorská osobnost, Anton Pech (1884 - 1953), čestný člen spolku Bavorského lesa, neúnavný propagátor cestovního ruchu, fotograf, rytec skla, malíř a divadelník, původem ze severních Čech. V Bavorské Železné Rudě je na jeho počest pojmenována jedna z ulic.

Bayerischer Wald - Verein se sídlem v Zwieselu (Hauptverein) má nyní v Německu více než 22 tisíc členů v 62 pobočkách. Presidentem spolku je Heinz Wölfl, zemský rada, Landrat v Regenu. Funkci 1. předsedy zastává Georg Pletl z Regenu. Spolková činnost této organizace je soustředěna do šesti pracovních výborů. Jedním z nich je např. i výbor pro mládež a rodinu.

Bayerischer Wald - Verein vlastní a provozuje např. Arberschutzhaus, chatu na Velkém Javoru (vedle Eisensteiner Hütt'n), Falkensteinschutzhaus nebo Lanshuter Haus. Ostatní turistické chaty náleží dnes již do správy jednotlivých místních poboček spolku (např. Osserschutzhaus, Lusenschutzhaus) nebo jsou v soukromém držení, jako např. Rachelschutzhaus, Kötztlinger Hütte, Berggasthof Eck, aj.

Nositel činnosti spolku jsou především pobočky. Jejich základní pracovní náplní je např. zajišťování údržby a výstavby nových

turistických stezek a cest, jejich vyznačování, jednání s lesními orgány nebo obcemi, zajišťování výstavby přístřešků, rozhleden aj. Zvláštní důraz je kladen na výchovu členů k ochraně lesa a krajiny. Organizují pro své členy společné cenově výhodné výlety s průvodcem do nejhezčích koutů Bavorského lesa nebo Alp. Do okruhu kulturních a odborných akcí náleží

organizování konferencí, výstav obrazů a fotografií, hudebních i folklorních akcí. Povinností každého řádného člena spolku je platit roční členský příspěvek, který činí 9,0 - 15,0 EUR.

Pro své členy Bayerischer - Verein čtvrtletně vydává časopis Der Bayerwald, který je dostupný i v elektronické podobě na webových stránkách spolku. První číslo spolkového časopisu Der Bayerischer - Wald, prvního kulturně-historického časopisu, který poskytoval informace o veškerém dění v Bavorském lese vyšlo 1. ledna 1903. Jeho zakladatelem byl redaktor novin "Straubinger Tagblattu" Johann Baptist Regner, rodák z příhraničního německého městečka Neukirchen b. Hl. Blut. Původně to byl časopis spolku "Bayerwald", který v roce 1926 splynul s "Bavorským spolkem přátel lesa" (Bayerischer Waldverein).

Za dlouhou dobu své existence časopis redigovala celá řada významných bavorských osobností. V roce 1968 převzal redakci časopisu, např. známý fotograf a spisovatel Karl B. Krämer z Viechtachu. Úmrlí prkno s jeho jménem se nachází na Velkém Javoru, u známé kapličky jejichž zakladatelkou byla Marie Elisabeth Freiin von Hafenbrädl ze zámku Debrník.

Po jeho brzkém tragickém úmrtí byl na 20 let vystřídán Adalbertem Pongratzem, významným ochráncem přírody, novinovým redaktorem ze Zwieselu.

Od 1. 1. 1991 až do současnosti časopis rediguje Haymo Richter, dlouholetý dopisovatel známého regionálního listu Kötztlinger Zeitung. Současná vydání časopisu zahrnují velmi široké spektrum aktuálního dění v Bavorském lese. Nechybí ani články zabývající se historií a výtvarným uměním. Autory příspěvků jsou často

renovovaní odborníci. Jsou zde uveřejňovány i články týkající se zejména historie české části Šumavy.

Mezi nejaktivnější příhraniční pobočky spolku Bayerischer Wald-Verein patří pobočka v Lamu, založená v únoru 1884, vedená v současné době 1. předsedou Norbertem Lembergerem. V jejím majetku se nachází známá Willmannova turistická chata na Ostrém, symbol a velká pýcha pobočky. Během posledních 10 let bylo do této nemovitosti investováno na její údržbu a modernizaci více než 300.000 EUR. Více než polovina těchto financí byla získána ze strukturálních fondů EU.

1. srpna letošního roku pobočka v Lamu zorganizovala společně s přehraničním sdružením Královský hvozď - Künisches Gebirge, Česko - německé setkání na vrcholu Ostrého. Součástí této akce byla dopolední bohoslužba v nedaleké Královské hraniční kapli.

Celá akce za účasti českých a bavorských muzikantů byla velmi úspěšná. Organizační výbor se rozhodl, že obdobná česko - německá setkání se budou konat každý rok ve stejnou dobu, tedy u příležitosti pouti na Ostrém (Osserkirchweih).

www.bayerischer-wald-verein.de

www.ossr.de

www.ekoregion-uhlava.cz

Josef Růžička

U sousedů v Hamrech postavili nový pomník na zaniklém hřbitově u kostela. (VCH)

13. srpna 2010 oslavil člen dobrovolných hasičů a Železnorudského klubu Miroslav Maštera významné jubileum – padesátiny. Redakce ŽŽ dodatečně gratuluje. (VCH)

Z pohnuté historie železniční tratě Klatovy - Špičák-Alžbětín

První železniční trať, která zamířila z nitra Čech do lůna šumavského masívu se stala dráha z Klatov do Železné Rudy. Tato trať byla v podstatě pokračováním již dokončené Plzeňsko-březenké dráhy z Března u Chomutova do Plzně, vybudované v letech 1872-1874 a roku 1876 prodloužené z Plzně do Klatov a do Nýrska.

Největším oříškem byl tunel

Dalšími pracemi byl pověřen vrchní inženýr Stáně. Měl zbývajících 34 km této dráhy dovést přes šumavský hřeben a přes labsko-dunajské rozvodí do Železné Rudy. Od roku 1876 se tedy z Nýrska ležícího 466 m nad mořem pokračovalo ve stavbě další trasy. Ta má již horský charakter. Její stavitelé měli tak v těžkém terénu minimální zkušenosti, které dosud mohli získat jen na stavbách alpských drah, zvláště na Semmeringu a Brenneru. Důležitou byla i zkušenost ze stavby lupkovského tunelu délky 416 metrů, vybudovaného ve složitých geologických poměrech na tzv. První uhersko – haličské dráze z Michalan do Přemyslu 1871 - 74. Zkušenosti z této stavby se pak uplatnily při ražbě tunelu pod špičáckým sedlem, kde trať překonává ve výšce 838 m nad mořem rozvodí mezi Labem a Dunajem. Tunel budovaný v letech 1874-77 patřil svou délkou 1747 m k nejdelším v Rakousku a na území pozdějšího Československa jej překonal až 1929 tunel pod Polanou mezi Moravou a Slovenskem. Nesmíme ovšem zapomenout, že v době této stavby nebyly ani nejdelší alpské železniční tunely Gotthardský a Simplonský ještě zdaleka dokončeny. Výstavba tunelu byla zadána firmě Lanna, Šebek a Gröbe. Tunel se razil v pásmu svoru s velice rozdílnými geologickými podmínkami. V pevné hornině zůstal profil nevyzděný, pukliny křemene a břidlice, jimiž pronikala voda, byly obezděny. Kromě zkušených pracovníků ze staveb předešlých drah pracovaly na stavbě dráhy i tunelu stovky dalších Čechů, Němců, Slováků, Italů, Chorvatů a Slovinců, z nich více než 8000 jen na stavbě tunelu. Bydlelo se všelijak, jak bývalo na železničních stavbách zvykem - v okolních vesnicích i v prkenných boudách podél dráhy. Nebo jen pod stavebními vozy.

Tunelovalo se po anglicku

Přestože většina tunelů se v té době budovala rakouskou tunelovací metodou, byl špičácký tunel ražen anglickou metodou se spodní směrovou stolou. Od rakouské metody se lišila tím, že všechny práce tj. ražení, vydřevení a zdění se prováděly postupně po jednotlivých prstencích. Aby ražení mohlo probíhat současně z několika míst budoucí tunelové trouby, dal stavbyvedoucí Stáně spustit ve vzdálenosti 650 m od každého portálu dvě šachty o hloubce kolem 130 m. Práce ve tvrdém svoru byla zdoluhavá a nákladná, avšak umožňovala otevřít současně šest pracovišť.

To se však ještě nevědělo, že tunel bude nutno razit ručně. Stavitelé původně zamýšleli použít tehdy nejmodernější strojní vrtání pomocí Brandtovy hydraulické vrtáčky, použité poprvé při ražbě tunelu Gotthardského o dva roky dříve. Jednalo se o vrtání dvěma dutými vrtáky, jimiž otáčel pístový stroj poháněný vodou. Voda byla stlačována parním čerpadlem. Záměr stavitelů však ztroskotat na nedostatku vody v této lokalitě. Vodní čerpadlo zde bylo použito jen k pohonu ventilátorů pro větrání šachet. Narubaná hornina byla těžena šachtami pomocí parních strojů.

Tunel projektovaný pro dvě koleje se opravdurazil ručně. V šesti čelbách postupovali proti sobě barabové, přicházející ze všech končin monarchie. Při ruční přípravě děr pro trhavinové nálože, prováděné sekáčem a mlátkem, potřebovali dva zruční minéři až deset hodin na vyhloubení metrového vývrtu. Pak přišel na řadu dynamit. Spotřebovalo se ho 90 tun, odpálili půl milionu ran. Rychlost postupu v plném průřezu tunelu dosahovala 25 - 45 m za měsíc. Šachtami bylo na povrch vytěženo 37 000 m³ horniny, kolejnicovými drážkami s ručně tlačnými vozíky od budoucích portálů více než 53 000 m³. Roku 1876 padla poslední dynamitová rána a party barabů se hluboko pod špičáckým sedlem setkaly. Tunel byl prorazen. Mnozí však nepřežili závaly ani tvrdé pracovní podmínky. Jejich hřbitov se nachází nedaleko Železné Rudy.

Tunel byl po sto letech provozu v sedmdesátých letech minulého století po dobu více než deseti let rekonstruován. Kromě dlouhého špičáckého tunelu se na trati Klatovy - Železná Ruda nachází ještě dva kratší. Milenský o délce 165 m mezi Dešenicemi a Zelenou Lhotou a tunel Železnorudský o délce 198 m mezi zastávkou Železná Ruda město a Železná Ruda centrum.

Trať mezi Čechy a Německem

Celá trať z Nýrska do pohraniční stanice Železná Ruda - Bayerisch Eisenstein (723 m nad mořem) byla uvedena do provozu 20. října 1877 a napojena na bavorské dráhy zprovozněním úseku z Ludwigsthalu 15. listopadu téhož roku. Původně soukromá železnice byla 1. ledna 1884 zestátněna. Po otevření nádraží roku 1877 jsou na bavorské straně zmiňovány tyto stavby a instituce: „Drážní úřad, drážní mistr, vodárna, lokomotivní depo s točnou. Celní,poštovní a telegrafní úřad. K nádraží patřilo ovšem i rozsáhlé skladiště naproti staniční budově s dlouhou rampou a kamenné domy pro zaměstnance dráhy u jižního zhlaví stanice. Také na české straně stanice byla remíza s točnou pro obracení lokomotiv.“

Bavorská strana byla po celou dobu existence tratě v provozu. Česká strana byla po únorových událostech roku 1948 zcela paralyzována. Z provozního hlediska se jednalo o zcela zásadní zásah, neboť stavební koncepce stanice se svým kolejištěm,

zázemím a konečně i nádražní budovou nepočítala s tím, že by se některá její část stala někdy nefunkční. Vlaky a především stroje obou železničních správ dosud přejížděly při manipulaci bez problémů hranici. Problémy ostatně nastaly už v roce 1938 jak o nich píše staniční kronika.

Takto běží události:

23. 9. - 8. 10. 1938: Železniční provoz mezi Železnou Rudou (Eisenstein) a Nýrskem zastaven. Příchod Sudetoněmeckého tzv. Freikorpsu (SDF –Sudetendeutsche Freikorps). Nádraží Eisenstein převzato pod říšskou správu.

10. 10. 1938: Zavedení provozu vlaků na trati Eisenstein- Nýrsko prostřednictvím DR (Deutsche Reichsbahn).

15. 11. 1938: Zavedení autobusové linky Eisenstein- Hartmanice- Dlouhá Ves- Rejstejn- Kašperské Hory a přeprava zboží na této lince.

1. 5. 1945: příchod Američanů, obsazení nádraží.

6. 6. 1945: eští vojáci obsadili hranici a nádraží.

24. 10. 1945: Major US Army Bruster, velitel posádky v Sušici, prohlásil v 15.30 Eisenstein za české nádraží.

17. 12. 1945: Trať Deggendorf- Eisenstein byla opět zprovozněna.

10. 1. 1946: Jede první vlak z Eisensteinu do Deggendorfu

6. 3. 1947: Od tohoto data jsou německé lokomotivy na české straně nádraží provázeny českými strážníky, české lokomotivy na německé straně Američany.

18. 4. 1947: Velká konference o přeshraničním železničním provozu.

16. 12. 1947: Nádraží dostalo nové telefonní spojení.

23. 1. 1948: Provoz ochromila generální stávka, provoz zastaven.

14. 5. 1950: ČSD již nepotřebují přechod lokomotiv na německou stranu nádraží.

9. 5. 1951: Od této středy již nemohou německá vozidla přejíždět na českou stranu nádraží.

1. 10. 1951: Pracovníci ČSD uzavřeli výkolejkami kolej č.1 a 6, aby nemohl přejet hranici žádný osobní vlak, koleje č. 2 a 5 uzavřeli zámky.

15. - 17. 10. 1951: Z české strany budovy byly spojovací dveře v provozních kancelářích, vestibulu a chodbách zazděny.

23. 10. 1951: Český přednosta stanice prohlásil, že německá vozidla už přes hranici nesmějí. Čeští vojáci měli zabavit každé drážní vozidlo, které by hranici přejelo.

3. 11. 1951: ČSD opustila dopravní kancelář uprostřed budovy a odsunula ji na její vzdálený konec. Telefonní spojení mezi ČSD a DB bylo 6. 11. 1951 přerušeno.

13. 12. 1951 - 15. 7. 1952: na prvním nástupišti vyrostla až 6 m vysoká zeď mezi staniční budovou a kolejištěm. Ta znemožňovala výhled z české strany na německou. Průběžné koleje byly zahrazeny

pražci. (>str. 19)

Jen kolej č. 7 zůstala sjízdná pro prázdné vozy, ale z české strany byla zajištěna dvěma výkolejkami. Ostatní koleje byly z české strany asi 20 m před hranicí překryty zemí.

15. 4. 1953: Hraniční přechod byl uzavřen i pro prázdné vozy.

28. 8. 1953: také kolej č. 7 byla přerušena a sнесена. Mobiliář české strany byl odvezen.

2. 9. 1953: asi dvacet vojáků zazdilo na české straně všechna sklepní okna a devět oken v patře.

3. 9. 1953: na české straně utichl veškerý provoz. Na dlouhé roky namísto vlaků zůstali na hranici jen pohraničníci. Koleje

přetřel drátěný plot, mezi kolejemi vyrůstaly břízy a smrčky. Na štítu nádraží směrem na západ se objevila rudá hvězda a portréty Stalina a Gottwalda. Zastávka Železná Ruda město se stala konečnou stanicí. Od roku 1953 zde končily všechny vlaky. Až do roku 1957 zde bylo jakési blíže nespecifikované hraniční pásmo a tím byl i omezen dopravní ruch. Po posunutí hraničního pásma blíže k hranicím se navrátil i cestovní ruch a byly vypravovány dlouhé vlaky z Plzně, zvláště v zimě o nedělích a po roce 1967 i o volných sobotách tzv. Sněhulák. Do pohraničního nádraží Alžbětín zajižděly od 60. let z české strany manipulační vlaky ke skladu dřeva. Doprovázel je důstojník Pohraniční stráže,

který směl odemknout výkolejku Debrník a vrata v drátěném plotu, přetínajícím trať za posledním českým mostem přes Reznou.

Obnova hraničního nádraží

Vrata i s drátěným plotem zmizela na přelomu roku 1989-90. Když stanice ztratila svůj původní význam, se dlouho uvažovalo o zrušení bavorské části dráhy. Změna politických poměrů v tehdejší Československu však přišla jako záchrana v hodině dvanácté. Došlo k opravě budovy na české straně, nádraží a kolejíště, aby to odpovídalo modernímu provozu z obou stran. Přestavba byla dokončena 11. 3. 1991. Obě části stanice se staly funkční.

(Dokončení na str. 20)

Návštěva lanového centra v Železné Rudě

Dopis čtenářky Železnorudského zpravodaje

Říká se, že kdo se bojí, nesmí do lesa. V lanovém centru v areálu Nad nádražím toto tvrzení rozhodně neplatí. Ba naopak i bázlívní lidé zde mohou prožít zcela nevšední zážitek. Strach z výšky se dá překonat během první překážky a pak už vás čeká jen pořádný nával adrenalinu do žil a vaše srdce se rozbuší na plné obrátky.

Když mě pan Zísler, majitel areálu Nad nádražím, požádal, abych napsala článek o jejich lanovém centru, byla jsem plná rozpaků, že jsem nabídku přijala, aniž bych věděla, co vlastně budu psát. Až můj kamarád mě po několika pivech vyhecovoal natolik, že jsem se rozhodla lanové centrum vyzkoušet na vlastní kůži.

Ačkoliv nejsem vyznavačem výšek a bojím se mýt okno v prvním patře panelákového domu, ačkoliv ani nejsem zdatný sportovec natož lezec, i po příjezdu do areálu jsem byla pevně přesvědčená, že místní lanové centrum prostě projdu. Jako správný nadšenec jsem si zakoupila kompletní balíček všeho, co centrum nabízí. Tedy základní okruh, letošní novinku - dvojistou lanovku se sítěným mostem, lanovku k přilehlému nádraží a dva skoky, Big swing a Tarzaní skok. Pokud nyní absolutně netušíte, co si pod danými názvy představit, jste na tom stejně, jako jsem byla já před vstupem do centra. S heslem někdy je lepší nevědět, co vás čeká, jsem se s lístečkem přihlásila s y m p a t i c k é m u a u s m ě v a v é m u instruktorovi. Ten mě hned na začátku oblékl do postroje, vysvětlil, co je kladka a co karabina, a pak jsme se přesunuli k trenažeru. Tam jsem byla vyškolená, jak se správně zajistit tak, abych jako hruška nespadla hned na první překážce. Přestože jsem byla jen pár centimetrů nad zemí, lana se se mnou viklala jak kocábka s opilým námořníkem na rozbouraném moři. Výstup pro mě byl prvním adrenalinovým zážitkem. Nejsem zrovna příznivcem žebříků, a proto byl pro mě celkem

nadlidský výkon vyšplhat se do domečku. Odtud totiž měla začít má štreka za překonáním sebe samé, strachu z výšek a okruhu s osmi překážkami. První překážka za mnou. Celkem dobrý. To přeci není tak hrozné. Jen se nedívat dolů a nepředstavovat si, jak padám na dovádějící děti pode mnou. Ty totiž pobíhaly ve vyhrazeném dětském okruhu pod námi. To jsem ještě netušila, kolik sil ze mě vysaje druhá a třetí překážka. Abych to uvedla správným slangovým výrazem, trojúhelníky a síť. Naštěstí můj zdatný ochránce, tedy instruktor mě svou podporou přímo dotáhl až za třetí překážku

k novince letošní sezóny - dvojité lanovce. Je dlouhá šedesát metrů, takže člověk má i celkem čas, aby si vydechl po předchozím vyřízení. Ale další záležitost přišla ve chvíli, kdy jsem zjistila, že abych se dostala zpátky k okruhu, musím projít tunelem ze sítě a z druhého sloupu vysokého čtrnáct metrů přejít zpět. Bohužel nic jiného mi nezbylo. Nechtěla jsem být považována za úplného sraba, který se vrátí po žebříku na zem. Začala jsem zuby, odrazila se z plošinky a přešla na protější stranu zpět do centra. Naštěstí tam na mě čekaly stále lehčí a lehčí překážky. Nebudu vám ani vyprávět, jak dlouho mi trvalo celé to obejít. Nicméně po jisté době jsem tedy dorazila zpět do domečku, do místa, kde lze udělat víc než tři

kroky, aniž byste s dalším padali dolů. S velkou hrdosťou, že jsem částečně překonala strach z výšek, jsem projela další lanovku směrem k nádraží a alespoň na chvíli si opět užila pocitu pevné země pod nohama. Jenže to už na mě volal instruktor, že se musím po žebříku vrátit nahoru. Stoupala jsem a přesně věděla, co mě teď čeká. Big swing. Pro někoho pouhá houpačka, pro mě stav beztlíže. Usměvavý instruktor mě tedy zajistil a když už mě to nejvíc táhlo, vypustil mě do prázdna. A já letěla a letěla. Pak to se mnou najednou trhlo. A pak jsem zjistila, že už asi půl minuty ječím jako hysterka, přitom se už jen houpu na houpačce. Na zemi jsem pochopila, proč se instruktor stále usmívá. Ví, že tohle už nemusí absolovat znovu.

Mou poslední zastávkou v lanovém centru měl být Tarzaní skok. Skok, kde si vyberete jednu ze čtyř věcí, na kterou chcete skákat. Údajně podle náročnosti to tedy je nejlehčí síť, hrazda, velký pytel a nejtěžší je malý pytel, do kterého se musíte trefit hlavou. Poté vylezte na osmimetrový sloup. Odrazíte se a skočíte. Jak prosté. Ale opak je pravdou. Vylézt k úplné špičce sloupu nebylo tak náročné. Nejnáročnější totiž bylo se na něj postavit. Deset minut mi trvalo než jsem na něj vytáhla svůj enormní zadek a postavila se a dalších deset minut mi trvalo, abych se vůbec odhodlala k skoku. Protože jsem nechtěla vypadat jako úplný tragéd, vybrala jsem si hrazdu, která mi samozřejmě přišla, že je ze všeho nejdál. Údajně ne. Trvalo to opravdu dlouho. Od kolemjdoucích, kterých se tam sešlo nespočetně, se mi naskytla podpora. A já se konečně odrazila, skočila a hrazdu chytla.

Strach z výšek jsem asi nepřekonala. Stále se bojím mýt okno v prvním patře. Ale prožila jsem něco nevšedního, něco výjimečného, i s ohledem na danou výšku, nicméně něco, na co nikdy nezapomenu. *Božena P.*

Blahopřání:

V září slaví významná životní jubilea
tito spoluobčané:

Marie Jelínková, Železná Ruda
Pavel Aubrecht, Železná Ruda
Milada Ferenčuková, Železná Ruda
Vladimíra Peterová, Železná Ruda
Marie Buzínová, Železná Ruda
Jiří Bárta, Špičák
Olga Seerová, Železná Ruda
Karel Hrdina, Železná Ruda

Všem jubilantům přejeme hodně zdraví,
štěstí, spokojenosti a do dalších let jen to
nejlepší.

Sociální komise

DOPISY

Děkujeme za podporu

Vážení spoluobčané, chtěl bych Vám touto formou poděkovat za podporu petice proti uzavření ČSOB a.s. Ž.Ruda. Bohužel ze zákona je prý vše v pořádku, protože žádný z klientů ČSOB a.s. neměl uzavřenou smlouvu na adresu ČSOB a.s. Železná Ruda – pobočka. Vyjádření Ministerstva Financí, manažera ČSOB as.Klatovy.

Dále bych chtěl poděkovat paní Elišce Strnadové, že i nadále pomáhá našim babičkám a dědečkům a občanům se zdravotním postižením. Také děkuji Františku Strnadovi z hotelu Belveder za pobytové masáže na Belvederu. Dále děkuji cestovní agentuře Jiřího Vonáška za nabídnuté a poskytnuté služby. A na závěr také Městu Železná Ruda za letní aktivity a autobus ČSAD Plzeň, který jezdil z parkoviště na Špičáckém sedle k Černému jezeru a zpět. Pro zdravotně postižené a seniory to bylo příjemné zpestření.

Děkuji, Josef Viliš, předseda ZO SZP

Česko-bavorská neděle 26.09.2010

u hraničního nádraží Železná Ruda
Alžbětín - Bayerisch Eisenstein

Program:

BLEŠÁK	10:00 - 17:00 hod.: bleši trh
HUDBA	10:00 - 12:00 hod.: Muzikanti přes hranici Zwiesel
DOBROTY	12:00 - 13:00 hod.: Dudácká muzika, Domažlice
	13:00 - 14:30 hod.: COMBO ZUŠ Domažlice
	14:30 - 17:00 hod.: OUTRIDER klassik rock

od 10 hod. do 17. hod.

D ↔ **CZ**

Über d'Grenz
přes hranici
czechpoint

Z pohnuté historie železniční tratě...

(dokončení ze stran 18 a 19)

V sobotu 2. června 1991 se nádraží dočkalo slavnostního otevření a koleje byly znovu propojeny. Na hraničním nádraží promluvil tehdejší německý kancléř Helmut Kohl a předseda české vlády Petr Pithart.

Kolejiště je dnes značně redukováno a vyhovuje současnému nepříliš intenzivnímu osobnímu provozu. Průběžné vlaky jezdí na základě dohody DB a ČD zatím jen do stanice Špičák. Nákladní provoz již zde zřejmě utíchl definitivně. Bavorská remíza s točnou byla přebudována v 90. letech 20. stol. na Muzeum bavorských lokálních drah, kde lze spatřit

exponáty nejen z Waldbahnu, ale i z navazujících tratí. Také v informačním středisku ve vestibulu nádraží, kde návštěvník několikrát překročí hraniční mezník, se dozvíme ještě několik zajímavostí o této dráze, která dnes jako jediná spojuje Čechy s Bavorskem přes hřeben Šumavy. V současné době se zde buduje informační centrum na evropské úrovni.

Zpracoval Roman Giňa, Muzeum Šumavy Sušice – pracoviště Železná Ruda s použitím literatury „Koleje přes Šumavu“ od Radovana Rebstöcka